

Selectiedocument Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang

Gemeenten regio's Haarlemmermeer, IJmond en Zuid- Kennemerland

(kenmerk: 2022 446484)

10 maart 2022

Maatschappelijke Ondersteuning

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
1. INTRODUCTIE	4
1.1. Inleiding & aanleiding	4
1.2. De Opdrachtgever	4
1.3. Leeswijzer	5
2. WAAR STAAN WE NU?	6
2.1 Huidige situatie	6
2.2 Wat gaat er goed en welke verbeterpunten zijn er?	11
3. GEWENSTE SITUATIE	15
3.1. De hoofdopgave	15
3.2. De gewenste beweging	15
4. DE OPDRACHT	19
4.1. De scope van de Opdracht	19
4.2. Perceelindeling	20
4.3. Uitgangspunt budgetbepaling en wijze van bekostiging	22
4.4. Toelichting per perceel	22
4.5. Duur van de Opdracht	43
5. DE AANBESTEDINGSPROCEDURE	44
5.1. Inleiding	44
5.2. Klachtenloket	44
5.3. Tegenstrijdigheden	45
5.4. Toepasselijk recht	45
5.5. Taal	45
5.6. Stoppen aanbesteding	46
5.7. Gestanddoeningstermijn	46
5.8. Herzieningsclausule	46
5.9. De Raamovereenkomst	47
5.10. Toepasselijkheid Algemene Inkoopvoorwaarden	47
5.11. Planning aanbesteding	48
6. SELECTIEFASE	50
6.1 Publicatie van het Selectiedocument	50
6.2 Inlichtingenbijeenkomst	50
6.3 Indienen van vragen en Nota van inlichtingen	51

6.4	Indienen en openen van de Aanmeldingen	51
6.5	Selectie door gemeenten	54
7.	VERVOLGPROCEDURE	61
7.1	De Dialoogfase	61
7.2	Inschrijvingsfase	62
BIJLAGE 1.	BEGRIPPENLIJST	64
BIJLAGE 2.	UNIFORM EUROPEES AANBESTEDINGSDOCUMENT	65
BIJLAGE 3.	VERKLARING OPGEDANE ERVARING	66
BIJLAGE 4.	DERDE(N)VERKLARING	67
BIJLAGE 5.	ALGEMENE INKOOPVOORWAARDEN DIENSTEN HAARLEM	68
BIJLAGE 6.	SAMENVATTING UITKOMSTEN ONDERZOEKEN	69
BIJLAGE 7.	MOGELIJKE GESPREKSONDERWERPEN DIALOOG	76

1. INTRODUCTIE

1.1. Inleiding & aanleiding

Voor u ligt het Selectiedocument van de Europese aanbesteding voor de verwerving van Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang voor de regiogemeenten Haarlemmermeer, IJmond en Zuid- Kennemerland (hierna: de gemeenten). De aankondiging van deze Opdracht is gepubliceerd op www.tenderned.nl.

Directe aanleiding voor deze aanbestedingsprocedure is het aflopen van de huidige overeenkomsten voor Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang. De doordecentralisatie van Beschermd wonen is een belangrijke ontwikkeling die van invloed is op deze aanbesteding. Op dit moment ligt de verantwoordelijkheid voor Beschermd wonen nog bij de centrumgemeenten. Eerder is door het Rijk aangegeven dat op 1 januari 2023 gestart wordt met de doordecentralisatie van Beschermd wonen. De ingangsdatum van deze doordecentralisatie is uitgesteld. De verwachting is dat de doordecentralisatie in de toekomst en tijdens de looptijd van deze Raamovereenkomst zal worden vormgegeven. Dit houdt in dat alle gemeenten vanaf dat moment financieel verantwoordelijk worden voor inwoners die Beschermd wonen nodig hebben. Om deze reden wordt deze aanbesteding gezamenlijk uitgevoerd door alle gemeenten in de regio.

Omdat in de praktijk er weinig verschil is tussen inwoners die gebruik maken van Maatschappelijke opvang en inwoners die gebruik maken van Beschermd wonen en de samenhang hiertussen van belang is, worden deze voorzieningen gezamenlijk verworven in één (1) regionale aanbesteding.

De gemeenten wensen in samenwerking met de markt de voorwaarden te bepalen en te komen tot een realistische invulling van de opgave. De gemeenten volgen daarvoor een aanbestedingsprocedure, op basis van de 'Sociale en Andere Specifieke diensten' (SAS-diensten), zoals deze is beschreven in de artikelen 2.6a, 2.38 en 2.39 van de Aanbestedingswet 2012 en gaan in deze procedure met Aanbieders in dialoog.

Globaal is de procedure opgedeeld in drie (3) fasen, namelijk: Selectiefase, Dialoofase en Inschrijvingsfase.

Voorliggend document ziet toe op de Selectiefase. Aanbieder wordt uitgenodigd om zich op basis van dit document en bijbehorende documenten, met inachtneming van de hierin vermelde eisen, criteria en voorwaarden, in te schrijven voor deelname aan de Dialoofase. De gemeenten wensen u veel leesplezier en succes bij het uitbrengen van een Aanmelding.

1.2. De Opdrachtgever

Met deze Europese aanbesteding besteedt de gemeente Haarlem aan namens de regiogemeenten van de regio's Haarlemmermeer, IJmond en Zuid-Kennemerland (hierna te noemen: Opdrachtgever, ook wel genoemd de gemeenten). De regio's Haarlemmermeer, IJmond en Zuid-Kennemerland bestaan uit de volgende gemeenten:

Regio Haarlemmermeer:

- Haarlemmermeer

Regio IJmond:

- Beverwijk
- Heemskerk
- Velsen

Regio Zuid-Kennemerland:

- Bloemendaal
- Haarlem
- Heemstede
- Zandvoort

Vanaf de herverdeling van financiële middelen wordt Beschermd wonen een taak van alle acht (8) gemeenten in onze regio (de 'doordecentralisatie'). De herverdeling zal gefaseerd plaatsvinden waarbij de gemeente van herkomst verantwoordelijk wordt voor nieuwe inwoners die in aanmerking komen voor Beschermd wonen. De Raamovereenkomsten voor alle producten, behalve voor voorzieningen Maatschappelijke opvang, worden dan ook met alle acht (8) gemeenten gesloten.

De gemeenten hebben gezamenlijk een regionaal beleidskader Opvang, Wonen en Herstel 2022-2027 opgesteld. Zij hebben uitgesproken om ondanks de doordecentralisatie samen te blijven werken. De wens is om ondersteuning op maat en dichtbij de inwoners te organiseren. Daarbij geldt "lokaal wat kan, regionaal wat moet". Het regionale beleidskader vormt de basis voor deze aanbesteding. De aanbesteding gaat dan ook uit van een regionale aanpak met oog voor de lokale verschillen van de deelnemende gemeenten.

1.3. Leeswijzer

Het Selectiedocument is als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk 1 geeft een toelichting op de in- en aanleiding van de aanbesteding. Hoofdstuk 2 en 3 geven de huidige situatie en de gewenste situatie weer. Hoofdstuk 4 omschrijft de Opdracht en de voorlopige perceelindeling. Hoofdstukken 5, 6 en 7 geven een toelichting op de procedure. De algemene zaken worden toegelicht in hoofdstuk 5. Hoofdstuk 6 omschrijft de stappen die genomen moeten worden in de Selectiefase en hoofdstuk 7 geeft een doorkijk naar de volgende fasen van de aanbesteding: de Dialoogfase en de Inschrijvingsfase.

2. WAAR STAAN WE NU?

2.1 Huidige situatie

De gemeente Haarlem is centrumgemeente voor de Maatschappelijke opvang-, en Beschermd wonen in de regio's Haarlemmermeer, IJmond en Zuid-Kennemerland. In 2018 heeft de gemeente Haarlem voor de gehele regio de maatwerkvoorzieningen Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen aanbesteed. In onderstaande paragraaf wordt eerst de huidige situatie van de Maatschappelijke opvang toegelicht, hierna volgt de situatie van Beschermd wonen.

2.1.1 Maatschappelijke opvang

Omschrijving Maatschappelijke opvang

Maatschappelijke opvang omvat de voorzieningen waarin een eerste veilige plek aan dakloze inwoners wordt geboden die niet in staat zijn om zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving. Dit betreft altijd een tijdelijke en kortdurende opvang. Inwoners betalen een eigen bijdrage voor dit verblijf. Na deze opvang stromen inwoners door naar een passende vervolgplek, bijvoorbeeld een zelfstandige woonplek (indien nodig met begeleiding) of een beschermde woonplek.

Huidige doelgroep Maatschappelijke opvang

Tot de doelgroep voor Maatschappelijke opvang behoren inwoners die tijdelijk en kortdurend dakloos zijn binnen de gemeenten. Volgens huidige afspraken onderscheiden de gemeenten verschillende subgroepen. Allereerst is een onderscheid gemaakt tussen de OGGZ-doelgroep en de economisch daklozen:

- **OGGZ-daklozen:** Onder de OGGZ-doelgroep verstaan de gemeenten (kwetsbare) inwoners die te kampen hebben met een combinatie van problemen zoals psychiatrische problemen, psychosociale problemen, verslaving, schulden en/of een verstandelijke beperking gecombineerd met (dreigende) dakloosheid. Deze groep is onvoldoende zelfredzaam om het eigen leven zelfstandig weer op orde te brengen. Een deel van de groep is zorgmijddend. De opvang van OGGZ-daklozen is regionaal georganiseerd, zie tabel 1;
- **Economische daklozen:** Dakloze inwoners die niet tot de OGGZ doelgroep behoren, worden geschaard onder de “economische doelgroep”. Bij deze groep staat de huisvestingsvraag op de voorgrond. Ze zijn (financieel) zelfredzaam en zware psychische problematiek en verslaving zijn niet aan de orde. De gedachte is dat het maatschappelijk herstel van economisch daklozen op lokaal niveau effectiever is dan op regionaal niveau, daarom wordt de opvang voor economische daklozen door individuele gemeenten georganiseerd en gefinancierd.

Vervolgens is binnen de twee (2) bovengenoemde doelgroepen een onderscheid gemaakt in volwassenen, gezinnen met kinderen en jongvolwassenen:

- **Dakloze volwassenen:** Dit zijn cliënten van 23 jaar of ouder die dakloos zijn;

- **Dakloze gezinnen met kinderen:** Dakloze gezinnen met kinderen zijn één (1) of twee (2) meerderjarige ouders met één (1) of meer minderjarige kinderen;
- **Dakloze jongvolwassenen:** Bij deze doelgroep gaat het om dakloze jongeren van 18 tot 23 jaar (deze opvang is op dit moment nog geen onderdeel van het contract, de gemeente Haarlem heeft voor deze opvang separate subsidieafspraken gemaakt).

Toegang tot Maatschappelijke opvang

De toegang tot de Maatschappelijke opvang is afhankelijk van de doelgroep:

- **OGGZ-doelgroep:** Toeleiding van OGGZ-daklozen tot de Maatschappelijke opvang verloopt via de Brede Centrale Toegang (BCT) in Haarlem, die gepositioneerd is bij de GGD Kennemerland. De BCT beoordeelt op basis van de problematiek of, en zo ja, van welke opvangvoorziening een inwoner gebruik kan maken. Er zijn verschillende opvangvoorzieningen, namelijk voor jongvolwassenen van 18-23 jaar, volwassenen vanaf 24 jaar en gezinnen;
- **Economische daklozen:** Toeleiding tot de lokale opvang verloopt via de lokale gemeente en kan per gemeente verschillen. Als iemand zich bij de BCT meldt en er na onderzoek blijkt dat er sprake is van economische dakloosheid in plaats van OGGZ-dakloosheid, wordt de persoon naar de gemeente van herkomst verwezen. De gemeente wordt door de BCT hiervan op de hoogte gesteld.

Trajectbegeleiding voor daklozen

Afhankelijk van de doelgroep wordt er passende trajectbegeleiding geboden aan cliënten:

- **OGGZ-daklozen:** Aan OGGZ-daklozen wordt eerste opvang geboden. Onder eerste opvang wordt een veilige omgeving voor inwoners verstaan waar ze tot rust kunnen komen en waar zij aangespoord worden om ondersteuning te aanvaarden waardoor zij hun leven weer kunnen oppakken. Als door de BCT is aangetoond dat een inwoner minimaal 10 dagen van de eerste 14 dagen in de opvang is verbleven, wordt de inwoner gekoppeld aan een trajectbegeleider van de aanbieder die de locatie exploiteert. De trajectbegeleider en de inwoner stellen samen een plan met doelen op. De trajectbegeleiding wordt voor de duur van de opvang afgegeven. Het aantal uur is maatwerk. Gemiddeld wordt er per traject drie (3) uur per week ingezet. Het doel is dat een inwoner binnen drie (3) tot maximaal zes (6) maanden doorstroomt naar een passende vervolgplek. Vervolgplekken zijn meestal zelfstandig wonen, Beschermd wonen of een plek in een Doorstroomvoorziening¹. Als een cliënt minder dan 10 dagen gebruik maakt van de opvang dan krijgt de inwoner ondersteuning van het Vangnet en Adviesteam van de GGD;

¹ Doorstroomvoorzieningen in de huidige keten van Maatschappelijke opvang hebben als doel om inwoners woonvaardigheden aan te leren zodat ze na hun verblijf zelfstandig kunnen gaan wonen (al dan niet met begeleiding). Tijdens het verblijf in een Doorstroomvoorziening kan ook blijken dat zelfstandig wonen niet tot de mogelijkheden van de inwoner behoort en dat Beschermd wonen of een andere (intramurale) plek passend is.

- **Economische daklozen:** De ondersteuning van economische daklozen is een lokale taak en de geboden ondersteuning verschilt per gemeente;
- **Dakloze gezinnen met minderjarige kinderen:** Deze doelgroep wordt opgevangen op een aparte locatie. Het gezin krijgt direct bij de start van de opvang een begeleider toegewezen. De trajectbegeleider en het gezin maken samen een plan met ondersteuningsvragen en doelen. De trajectbegeleiding wordt voor de duur van de opvang afgegeven. Het aantal uur is maatwerk. Gemiddeld wordt er per gezinstraject drie (3) uur per week ingezet. De trajectfinanciering voor gezinnen wordt aangevuld met een tarief om begeleiding te kunnen bieden aan in de opvanglocatie. Waar nodig worden kinderen toegeleid naar jeugdhulp of andere vormen van ondersteuning. Het doel is dat het gezin binnen drie (3) tot maximaal zes (6) maanden kan doorstromen naar een passende vervolgplek;
- **Jongvolwassenen:** Deze doelgroep wordt niet in de reguliere opvang maar op een aparte locatie opgevangen, zie tabel 1 hieronder. De jongvolwassenen krijgen direct bij de start van de opvang een begeleider toegewezen van de opvanglocatie. Bij dak- en thuisloze jongeren is – naast de begeleider van de opvanglocatie– de (CJG) regisseur van de “eigen” gemeente samen met de jongvolwassenen verantwoordelijk voor het organiseren van de noodzakelijke (specialistische) hulpverlening tijdens en na de periode van opvang. De jongvolwassene maakt samen met de (CJG-) regisseur en de begeleider van opvanglocatie afspraken over wat nodig is, wie wat doet en werken daarbij nauw samen. Het aantal uur begeleiding is maatwerk. Het doel is dat de jongvolwassenen binnen drie (3) tot maximaal zes (6) maanden kunnen doorstromen naar een passende vervolgplek.

Huidige omvang en aantal gecontracteerde partijen Maatschappelijke opvang

In de huidige situatie heeft de gemeente Haarlem contracten afgesloten met drie partijen die verschillende locaties exploiteren in de regio. Hiernaast zijn er separate subsidieafspraken gemaakt met één partij voor de woon- en trajectbegeleiding van de jongerenlocatie Spaarnezicht. In onderstaande tabel zijn de regionale locaties voor Maatschappelijke opvang weergegeven.

Tabel 1- Regionale locaties voor Maatschappelijke opvang

Locatie	Doelgroep	Aantal plekken
Wilhelminastraat	Alleenstaande OGGZ-daklozen	30
Velserpoort alleenstaanden	Alleenstaande OGGZ-daklozen	42
Hoofddorp gezinnen	Dakloze gezinnen	30 units
Frans Hals	Alleenstaande daklozen die getraind worden in woonvaardigheden	14

Kennemerhof	Alleenstaande daklozen die getraind worden in woonvaardigheden	11
Anton Pieckhofje	Alleenstaande daklozen die getraind worden in woonvaardigheden	18 (Mogelijke uitbreiding naar 34)
Spaarnezicht	Dakloze jongvolwassenen	22

Ook zijn er tijdens de contractperiode separate contracten afgesloten voor tijdelijke opvanglocaties in verband met corona. En om een plek te bieden aan inwoners met een indicatie voor Maatschappelijke opvang waar binnen de huidige overeenkomsten geen invulling aan kon worden gegeven. In onderstaande tabel zijn de regionale tijdelijke opvanglocaties weergegeven uit de periode 2020-2022. Op het moment van publiceren is alleen de tijdelijke opvanglocatie Joops hotel actief.

Tabel 2 - Regionale tijdelijke opvanglocaties periode 2020 - 2022

Locatie	Doelgroep	Aantal plekken
Beijneshal	Alleenstaande daklozen	35
Aurora	Alleenstaande daklozen	50
Raecks hotel	Alleenstaande daklozen	20
Joops hotel	Alleenstaande daklozen	23

Naast de regionale Maatschappelijke opvang hebben een aantal gemeenten zelfstandig ook overeenkomsten afgesloten voor de opvang van economische daklozen.

Acceptatieplicht

Voor de gecontracteerde partijen Maatschappelijke opvang geldt een acceptatieplicht: aanbieders zijn verplicht om ondersteuning te bieden aan inwoners met een beschikking voor Maatschappelijke opvang.

Huidige bekostigingsvormen Maatschappelijke opvang

Binnen de Maatschappelijke opvang wordt onderscheid gemaakt tussen de bekostiging van de bedden en het bieden van trajectbegeleiding voor inwoners met een indicatie voor Maatschappelijke opvang. Voor de beschikbaarheid van de bedden maakt Haarlem jaarlijks volumeafspraken met gecontracteerde partijen op basis van een beschikbaarheidsfinanciering. De trajectbegeleiding wordt gefinancierd op inwonersniveau.

Tabel 3 – Bekostigingsvormen Maatschappelijke opvang

Producten	Contractvorm	Bekostiging
Eerste opvang	Beschikbaarheids-verplichting	Beschikbaarheidsfinanciering
Traject in opvang	Beschikbaarheids-verplichting & Raamcontract	Beschikbaarheidsfinanciering PxQ (trajectbegeleiding)

Opvang voor economisch daklozen (alleen Haarlem en Zandvoort)	Beschikbaarheids-verplichting	Beschikbaarheidsfinanciering
--	-------------------------------	------------------------------

2.1.2 Beschermd wonen

Omschrijving Beschermd wonen en doelgroep

In de huidige situatie wordt een onderscheid gemaakt tussen Beschermd- en Beschut wonen.

Beschermd wonen is wonen in de accommodatie van een instelling met daarbij behorend toezicht en begeleiding voor inwoners die **tijdelijk** niet zelfstandig kunnen wonen. De inwoners wonen in een veilige en beschermende woonomgeving. Begeleiding is 24 uur per dag, 7 dagen per week, oproepbaar of aanwezig. Inwoners betalen een eigen bijdrage voor dit verblijf.

Beschut wonen lijkt op Beschermd wonen maar kent een aantal verschillen. Bij Beschut wonen is er niet altijd 24 uur per dag, 7 dagen per week, begeleiding oproepbaar of aanwezig voor inwoners omdat ze hun ondersteuningsvragen meestal kunnen uitstellen. De inwoners zijn daarmee zelfredzamer dan de inwoners die Beschermd wonen. Een ander verschil met Beschermd wonen is dat inwoners zelf huur betalen voor hun woonplek omdat de financiering van het wonen en de ondersteuning van elkaar gescheiden zijn.

Toegang tot Beschermd wonen en bijbehorende begeleiding

In de regio verloopt de toegang tot Beschermd wonen via centrumgemeente Haarlem. Om te komen tot passende begeleiding, koppelt de gemeente Haarlem een casemanager aan iedere individuele aanvraag. De casemanager doet een onderzoek waarin de verschillende resultaatgebieden (zie tabel 4) worden meegenomen. De uitkomsten van dit onderzoek bepalen of een inwoner in aanmerking komt voor Beschermd wonen en welk arrangement dan passend is voor de ondersteuningsbehoefte van een inwoner. Een arrangement omvat de ondersteuningsbehoefte van een inwoner op één (1) of meerdere van in totaal negen (9) resultaatgebieden. Elk resultaatgebied kent meerdere intensiteitstreden. Deze onderzoeksmethodiek wordt het arrangementenmodel genoemd.

Tabel 4 - Resultaatgebieden en intensiteitstreden arrangementenmodel

Resultaatgebieden			Intensiteitstreden		
1. Wonen	Beschut zelfstandig wonen		Beschut groepswonen		Beschermd Wonen
2. Veiligheid	Beperkt toezicht		Middelzwaar toezicht		Intensief toezicht
3. Financiën	Beperkt		Middelzwaar		Intensief
4. Dagbesteding A/B	Beperkt	Beperkt/ midden	Midden	Intensief	Zeer intensief
5. Sociale relaties	Beperkt		Middelzwaar		Intensief
6. Opvoeden en opgroeien	Betrekken van de lokale deskundigheid op het gebied van Jeugd				
7. Zingeving	Activeren en aanwakkeren				
8. Persoonlijk functioneren	Beperkt		Middelzwaar	Intensief	Zeer intensief
9. Lichamelijke gezondheid	Beperkt		Middelzwaar	Intensief	Zeer intensief

Voor elk gebied waarop de inwoner een ondersteuningsvraag heeft wordt de meest passende trede toegekend, afhankelijk van de aard en de intensiteit van de ondersteuningsvraag. Door de combinatie van verschillende treden op verschillende resultaatgebieden ontstaat een hersteltraject op maat.

Huidige omvang en aantal gecontracteerde partijen Beschermd wonen

Voor Beschermd wonen heeft de gemeente Haarlem met 17 partijen raamovereenkomsten afgesloten. Er is geen vast volume gecontracteerd. Op dit moment zijn er om en nabij de 300 Beschermd wonen plekken en ongeveer 70 Beschut wonen plekken.

Acceptatieplicht

Voor de gecontracteerde partijen Beschermd wonen geldt een acceptatieplicht: partijen zijn verplicht om ondersteuning te bieden aan inwoners met een beschikking voor Beschut- of Beschermd wonen.

Light contracten

Naast de gecontracteerde partijen zijn er met ongeveer 30 verschillende partijen 'light contracten' afgesloten om een plek te bieden aan inwoners waarvoor binnen de huidige overeenkomsten geen ondersteuning of plek voor is. Een light contract is een contract om de ondersteuning voor één (1) inwoner met één (1) partij af te spreken. Met een niet-gecontracteerde partij kan ervoor maximaal vijf (5) inwoners een light contract worden afgesloten. In 2021 zijn er light contract afgesloten voor ongeveer 58 unieke cliënten.

Huidige wijze van bekostiging Beschermd wonen

Het budget dat per inwoner wordt toegekend aan een aanbieder, wordt bepaald door de combinatie van tredes per resultaatgebied van het arrangement dat aan de inwoner is toegekend. Aan elke trede per resultaatgebied hangt een tarief. De som van alle tredes vormt het totale budget per inwoner: het arrangement.

Tabel 5 – Bekostigingsvorm Beschermd wonen

Producten	contractvorm	bekostiging
1. Arrangement op maat 2. Overbruggingszorg	Raamcontract	PxQ

2.2 Wat gaat er goed en welke verbeterpunten zijn er?

Om de kwaliteit en de effectiviteit van de huidige manier van werken te meten, zijn er in de periode van 2018 tot met 2021 in opdracht van de gemeenten verschillende onderzoeken uitgevoerd. Deze evaluatie zijn zowel voor de Maatschappelijke opvang als voor Beschermd wonen uitgevoerd. In deze paragraaf volgt een korte samenvatting van wat er goed gaat, maar ook wat er beter kan voor beide voorzieningen. In bijlage 6 is een meer uitgebreide samenvatting, per voorziening en per onderzoek te vinden.

2.2.1 Wat gaat er goed?

Uit de onderzoeken kwam naar voren dat er veel goed gaat of is verbeterd.

Hieronder leest u enkele voorbeelden:

- *Er wordt gericht gewerkt aan herstel.*
Er heeft een cultuurverandering plaatsgevonden bij partijen Beschermd wonen door het arrangementenmodel. Zo wordt er in de begeleiding van inwoners door partijen Beschermd wonen concretere doelen nagestreefd en ligt er meer nadruk op de zelfregie en persoonlijke doelen van een inwoner. Dat komt omdat er meer gestuurd wordt op de resultaten van de inwoner en niet op de hoeveelheid ureninzet van de begeleiders. Zo draagt het huidige model ook bij aan het herstelproces van een inwoner.
- *Inwoners geven aan tevreden te zijn over de begeleiding.*
De meeste inwoners in de Maatschappelijke opvang zijn tevreden over de begeleiding, omdat er aan doelen wordt gewerkt en inwoners daar zelf de regie op kunnen houden. Inwoners geven aan dat zij dankzij de begeleiding het gevoel hebben voorbereid te zijn op het zelfstandig leven. Inwoners worden gemotiveerd om te gaan én te blijven werken aan een zelfstandig leven.
- *Zachte landing en goede start in de wijk.*
Het merendeel van de uitstromers uit de Maatschappelijk opvang maakt kennis met een lokale wijkprofessional en vindt zo aansluiting in de wijk.
- *Samenwerking tussen aanbieders.*
Partijen Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang ervaren onderling en met de gemeenten korte lijnen en er is sprake van een laagdrempelige samenwerking. Signalen van stagnatie of knelpunten worden snel gezien en waar mogelijk opgepakt. Nog niet voor alle situaties is een oplossing maar over het algemeen is de samenwerking goed.

2.2.2 Wat kan beter?

Op basis van de uitgevoerde onderzoeken zijn er ook verbeterpunten te benoemen. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste verbeterpunten:

- *Voor de inwoners met complexe problematiek is het lastig om een passende plek te vinden.*
Zowel de gemeenten als de partijen zien nog verbetermogelijkheden voor de samenwerking rondom inwoners die kampen met complexe problematiek. Zo kan het bijvoorbeeld zijn dat de ondersteuning op een Beschermd wonen locatie wordt beëindigd, omdat een inwoner onvoldoende meewerkt of omdat een inwoner zeer agressief gedrag vertoont. Na een zorgbeëindiging komt een inwoner bijna altijd in de Maatschappelijke opvang terecht. Dat kan het resultaat zijn van een zorgvuldig afwegingsproces maar een plek in de opvang is lang niet altijd de best passende plek voor de inwoner.

Verder wordt de acceptatieplicht niet altijd gehandhaafd in de praktijk. Daarvoor zijn meerdere redenen: de doelgroep wordt steeds complexer, er zijn onvoldoende passende woonvoorzieningen voor inwoners die kampen met complexe problematiek en zorgaanbieders kampen met personeelstekorten waardoor het lastig is om inwoners met complexe problematiek goed te ondersteunen in een woonvoorziening. Hierdoor is het vinden van een passende plek voor inwoners met complexe problematiek of een dubbeldiagnose in de regio lastig.

- *Inwoners op de wachtlijst krijgen niet altijd passende ondersteuning.*

In de regio zijn wachtlijsten voor Beschermd wonen. Als de inwoner nog niet terecht kan bij één van de woonlocaties dan is het mogelijk om overbruggingszorg in te zetten. De overbruggingszorg wordt geboden in de vorm van extramurale begeleiding. Deze mogelijkheid wordt momenteel (te) weinig gebruikt en onvoldoende benut om verergering van de situatie tegen te gaan en om zelfredzaamheid te stimuleren.

- *Instroom in Beschermd wonen kan vaker worden voorkomen.*

De gecontracteerde partijen geven aan dat het mogelijk is om meer inwoners vanuit de bestaande thuissituatie en/of een zelfstandige woning te ondersteunen, als de ambulante begeleiding anders wordt georganiseerd. Denk daarbij aan de mogelijkheid om ook in het weekend en in de avonden zorg te kunnen leveren en mogelijkheden om de ondersteuning flexibeler en meer op maat vorm te geven. In de huidige situatie ervaren zorgaanbieders hiervoor belemmeringen.

- *Continuïteit van de begeleiding.*

Inwoners vinden het prettig als er sprake zou zijn van continuïteit van begeleiding. Op dit moment zijn de voorzieningen en ketens Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang nog te gescheiden ingericht waardoor het slechts beperkt mogelijk is om bij in-, uit- of doorstroom dezelfde begeleider te behouden.

- *Passende financiering.*

De gecontacteerde partijen van Maatschappelijke opvang geven aan dat zij met de huidige tarieven niet goed uit de voeten kunnen. Het onderzoeksbureau HHM heeft in de evaluatie van de contracten geconstateerd dat het totale budget voor de opvang in relatie tot de populatie die opgevangen wordt reëel is. HHM constateert daarnaast dat de partijen meer uren inzetten dan waar de gemeente vanuit is gegaan bij de berekening van de tarieven. Dit verschil in daadwerkelijke personeelsinzet en bekostiging van deze inzet is volgens HHM de belangrijkste bron voor de onvrede die sommige partijen hebben met betrekking tot de bekostiging van de Maatschappelijke opvang.

- *Acceptatie in de wijk.*

Inwoners die zelfstandig wonen, Beschermd wonen of die verblijven op een locatie voor Maatschappelijke opvang, krijgen regelmatig te maken met vooroordelen van de buurt en een gebrek aan acceptatie. Daardoor is het lastiger voor inwoners om mee te doen of

aansluiting te vinden. In sommige buurten ervaren buurtbewoners overlast van inwoners of locaties. Het valt daarbij op dat buurtbewoners steeds makkelijker van zich laten horen en dat de acceptatiegraad lager ligt ten opzichte van een aantal jaar geleden.

- *Het onderscheid tussen economische- en OGGZ- daklozen is niet helpend.*
Partijen vinden het huidige onderscheid tussen OGGZ-daklozen en economische daklozen niet helpend. Professionals zien in de praktijk weinig verschil tussen beide groepen. Ook de economische daklozen hebben vaak intensieve ondersteuning nodig op meerdere levensgebieden, net als de OGGZ-daklozen.

Deze verbeterpunten worden in hoofdstuk 3 vertaald naar gewenste bewegingen voor de nieuwe contractperiode.

3. GEWENSTE SITUATIE

3.1. De hoofdpoging

Voor alle inwoners die gebruikmaken van Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen willen de gemeenten werken aan ‘zo gewoon mogelijk wonen’ met herstelondersteuning gericht op inclusie, volwaardig burgerschap, participatie, zelfredzaamheid en informele steun in de lokale omgeving.

3.1.1 Beleidsuitgangspunten

Samen met partijen en cliëntenvertegenwoordigers is een nieuw kader opgesteld voor de Maatschappelijke opvang, Beschermd wonen en Vrouwenopvang genaamd ‘Regionaal Kader Opvang, Wonen en Herstel voor 2022 tot en met 2027’. De komende jaren focussen de gemeenten uit de regio zich in dat kader op twee (2) uitgangspunten die hieronder worden toegelicht:

- *Inwoner centraal*: Dit gaat om het nog beter en praktisch invulling geven aan begrippen als ‘werken vanuit de wensen’ en ‘behoeften’ van een inwoner, meer aandacht hebben voor de menselijke maat en werken volgens het model van Positieve Gezondheid. ‘Inwoner centraal’ betekent dat inwoners niet tussen wal en schip vallen, ook niet de inwoners met complexe problematiek. Het betekent daarnaast dat iedere inwoner de ondersteuning krijgt die nodig is met behoud van zelfregie, ongeacht de (zorg)locatie waar diegene woont;
- *Zo thuis mogelijk*: Het uitgangspunt is dat de gemeenten streven naar ondersteuning die zo thuis en zo zelfstandig mogelijk wordt ingezet. Dit benadrukt het belang van het hebben van een eigen plek, een thuis, als noodzakelijk element voor herstelondersteuning. Als inwoners een huis hebben is de wens van de gemeenten om de ondersteuning daar in te zetten zodat inwoners in hun eigen leefomgeving kunnen blijven wonen.

Het inzetten van (meer) ervaringsdeskundigheid samen met de andere inzichten die in de afgelopen jaren zijn opgedaan, is onderdeel van de doorontwikkeling van deze twee (2) uitgangspunten in de komende jaren.

3.2. De gewenste beweging

De beleidsuitgangspunten leiden tot zes (6) ontwikkelopgaven die de gemeenten willen uitwerken in deze verwerving. Deze ontwikkelopgaven zijn hieronder omschreven.

3.2.1 Ondersteuning dichterbij, lokale verantwoordelijkheid en spreiding van voorzieningen

De huidige voorzieningen voor Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang zijn voornamelijk gecentreerd in de centrumgemeente Haarlem. Er zijn (te) weinig mogelijkheden voor inwoners om beschermd te wonen in hun eigen omgeving. In de nieuwe contractperiode willen de gemeenten daarom veel concreter sturen op de beweging van Beschermd wonen naar voorzieningen met het uitgangspunt ‘zo thuis mogelijk’ en deze voorzieningen zo veel als

mogelijk te spreiden over de regio. Dit betekent dat regiogemeenten voorzieningen gaan opbouwen en de centrumgemeente voorzieningen gaat afbouwen zodra er voldoende voorzieningen zijn in de regiogemeenten. In figuur 1 is deze beweging vormgegeven. De gemeenten zorgen ervoor dat inwoners zoveel als mogelijk kunnen blijven wonen in hun eigen gemeente en daarmee in een vertrouwde omgeving en in de buurt van hun sociale netwerk. Deze lokale woonvoorzieningen maken het mogelijk voor inwoners om 'zo thuis mogelijk' te kunnen wonen en bevorderen de participatie.

Voor het realiseren van plekken in de lokale gemeenten, willen de gemeenten gebruik maken van woonprofielen die uitgaan van de ondersteunings- en woonbehoefte van de inwoners.

Er zijn een aantal voorzieningen waar gemeenten gezamenlijk verantwoordelijk voor blijven en waar centraal op gestuurd zal worden in de regio. Dat geldt voor:

- Maatschappelijke opvang locaties;
- Beschermd wonen voorzieningen;
- Tussenvoorzieningen Beschermd wonen (*omschrijving hoofdstuk 4.4.3*) waarvoor het economisch niet rendabel is om ze lokaal te organiseren.

In Hoofdstuk 4 worden alle voorzieningen verder uitgewerkt. Alleen bovenstaande voorzieningen blijven een regionale verantwoordelijkheid. Alle andere voorzieningen worden een lokale verantwoordelijkheid. Ook voorzieningen die een lokale verantwoordelijkheid worden zullen als onderdeel van deze aanbesteding worden ingekocht om te borgen dat er in de regio zoveel mogelijk eenduidige afspraken worden gemaakt. Daarnaast worden er tussen gemeenten afspraken gemaakt om te waarborgen dat inwoners uit de ene gemeente zo nodig gebruik kunnen maken van lokale voorzieningen uit een andere gemeente, bijvoorbeeld als er binnen de eigen gemeente geen passend aanbod beschikbaar is.

Figuur 1 - Spreiding van voorzieningen in de regio.

3.2.2. Passende ondersteuning voor álle inwoners

De wens is dat alle inwoners die dat nodig hebben en die toegang krijgen tot Maatschappelijke opvang of Beschermd wonen gebruik kunnen maken van een passende voorziening. Voor Aanbieders van Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen geldt daarom, zoals eerder omschreven, een acceptatieplicht. Aanbieders hebben de plicht om inwoners die door een casemanager of door de Brede Centrale Toegang naar deze Aanbieder worden doorverwezen te accepteren en te ondersteunen. In de praktijk zien de gemeenten dat Aanbieders aangeven dat ze niet alle aan hen toegewezen inwoners kunnen ondersteunen. Voor een kleine groep inwoners kan nu geen passende oplossing gevonden worden, omdat er in de praktijk onvoldoende passend aanbod is. Het gaat dan om volwassen inwoners die zorgmijden, die te maken hebben met multiproblematiek, die soms moeilijk te motiveren zijn voor begeleiding en/of die agressief gedrag kunnen vertonen. In de nieuwe contracten moeten er heldere afspraken gemaakt worden met Aanbieders zodat ook deze inwoners een passende plek of vormen van ondersteuning ontvangen.

Samen met de huidige partijen van Maatschappelijke opvang en ervaringsdeskundigen is geconstateerd dat er in de praktijk weinig tot geen onderscheid is tussen economische- en OGGZ-daklozen. Daarom wordt dit onderscheid in de nieuwe verwerving niet gehanteerd. Het gaat in alle gevallen om dakloze mensen die niet in staat zijn om zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving (*artikel 1.1.1, eerste lid, Wmo 2015*).

3.2.3. Wachlijsten en wachttijden verkorten en doorstroom bevorderen

De praktijk waarin de Aanbieders hun werk doen is weerbarstig; de in-, door- en uitstroom van inwoners Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang is onvoldoende op gang gekomen. In de regio zijn er wachlijsten voor Beschermd wonen, de gezinsopvang en de jongerenopvang. In de komende contractperiode willen de gemeenten de wachlijsten verkorten en de ondersteuning voor inwoners die op de wachtlijst staan verder verbeteren. Ook als een inwoner nog geen passende verblijfplek heeft, wordt er in de thuissituatie of op een andere plek waar iemand verblijft (bijvoorbeeld in de opvang, in een hotel of op vakantiepark) passende ondersteuning geboden. Door op deze manier extra te sturen op het inzetten van tijdige en passende ambulante ondersteuning kan instroom in een voorziening voor Beschermd wonen mogelijk worden voorkomen en sluit de ondersteuning beter aan bij wat een inwoner nodig heeft.

3.2.4. Passende financiering, passende afspraken en gebruik arrangementenmodel

De huidige gecontracteerde partijen voor Maatschappelijke opvang hebben aangegeven niet uit te komen met de huidige tarieven. Als onderdeel van deze aanbesteding willen de gemeenten daarom nieuwe afspraken maken met Aanbieders over de financiering van de Maatschappelijke opvang. De wens is om de afspraken met de Aanbieders zo veel mogelijk te vereenvoudigen. Nu zijn er met verschillende partijen Maatschappelijke opvang verschillende afspraken over verschillende locaties. Het is de wens van gemeenten dat deze afspraken eenduidig zijn, dat de sturing kan worden verbeterd en dat de uitvoering minder gecompliceerd wordt. Ook voor Beschermd wonen is het van belang om heldere afspraken te maken en nieuwe tarieven vast te

stellen die aansluiten bij de veranderingen die de doordecentralisatie met zich meebrengt voor gemeenten en Aanbieders en bij de producten die worden ingekocht.

Afgelopen contractperiode heeft het arrangementenmodel voor positieve resultaten gezorgd voor inwoners met een voorziening voor Beschermd wonen, met name omdat de nadruk lag op de zelfregie en persoonlijke doelen van een inwoner. Daarom hebben de gemeenten als uitgangspunt het arrangementenmodel te behouden. De gemeenten streven naar een situatie en bekostiging waarin Aanbieders meer flexibiliteit ervaren om op basis van het arrangement passende ondersteuning in te zetten. Daarnaast is de wens om de administratieve lasten te verlagen en de mogelijkheden van het arrangementenmodel beter te benutten.

3.2.5. Acceptatie in de wijk

In de nieuwe contracten willen de gemeenten meer nadruk leggen op de taak van Aanbieders om overlast te voorkomen en inclusie en acceptatie na te streven in de wijken en buurten rondom de locaties.

3.2.6. Samenwerking stimuleren, zo min mogelijk schotten en beter aansluiten bij de praktijk

Om goede ondersteuning te kunnen bieden aan inwoners en ze centraal te kunnen stellen, is samenwerking tussen alle betrokken partijen noodzakelijk. Daarvoor is het nodig dat er een goede samenwerking is tussen Maatschappelijke opvang- en Beschermd wonen aanbieders en GGZ-instellingen, partijen die andere Wmo-ondersteuning bieden (zoals ambulante begeleiding en dagbesteding) en partijen die preventief werken of welzijnsactiviteiten bieden. In de uitvoering moet er meer ruimte komen voor samenwerking en partnerschap. Omdat Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang een grote overlap kennen, streven de gemeenten ook naar een betere samenwerking tussen deze Aanbieders en naar minder schotten tussen de verschillende voorzieningen.

4. DE OPDRACHT

4.1. De scope van de Opdracht

4.1.1 Hoofdoelstelling van de Opdracht

De doelstelling van deze Opdracht is:

Alle inwoners met een indicatie Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen zo gewoon mogelijk kunnen wonen met herstelondersteuning gericht op inclusie, volwaardig burgerschap, participatie, zelfredzaamheid en informele steun in de lokale omgeving.

Van Aanbieders die zich aanmelden en uiteindelijk inschrijven wordt verwacht dat ze bijdragen aan het realiseren van deze hoofddoelstelling.

4.1.2 Binnen de scope van de Opdracht

De aanbesteding heeft betrekking op de Wmo maatwerkvoorzieningen Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang voor de regio's Haarlemmermeer, IJmond en Zuid-Kennemerland. Het gaat concreet om:

- De Maatschappelijke opvang locaties in het kader van de Wmo;
- De Beschermd wonen locaties en de Tussenvoorzieningen Beschermd wonen;
- Alle vormen van begeleiding op en rondom de locaties van Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen;
- Alle vormen van begeleiding aan inwoners die op grond van de Wmo toegang hebben gekregen tot de Maatschappelijke opvang of die een beschikking voor Beschermd wonen hebben.

4.1.3 Buiten de scope van de Opdracht

De voorzieningen die hieronder worden genoemd maken geen onderdeel uit van deze aanbesteding:

- *Vrouwenopvang*: Bij vrouwenopvang gaat het om voorzieningen voor vrouwen van 18 jaar en ouder, al dan niet met kinderen, die ontvluchten aan bedreigde situaties waarin mishandeling en geweld centraal staan. Hoewel de vrouwenopvang onder de binnenwettelijke Wmo-opvang valt, is het toch geen onderdeel van deze aanbesteding. Dit omdat de Aanbestedende dienst hiervoor samenwerkt met de regio's Alkmaar en Zaanstreek en vanwege het specialistische karakter van de voorzieningen deze overstijgende samenwerking graag wil behouden;
- *Preventie*: Preventie is het voorkomen van verergering of opstapeling van problemen en het voorkomen van sociale of maatschappelijke uitval. Preventie is belangrijke pijler in het beleid. Door in te zetten op preventie kan Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen voorkomen worden. Er is een belangrijke samenhang met de algemene voorzieningen en sociale basis in de regiogemeenten, omdat preventie het best lokaal kan worden vormgegeven. Daarom is het een taak van individuele gemeenten om preventie vorm te geven en valt dit buiten deze aanbesteding;

- *Voorzieningen voor Opvang die op grond van de Wmo niet verplicht geboden hoeven te worden:* In deze aanbesteding wordt onderscheid gemaakt tussen ‘opvang binnen de wettelijke kaders van de Wmo’ en ‘buitenwettelijke opvang’. De ‘buitenwettelijke opvang’ valt niet binnen de scope van de aanbesteding:
 - Buitenwettelijke opvang:
In de Wmo is vastgelegd dat EU-burgers en vreemdelingen alleen in aanmerking komen voor de Maatschappelijke opvang onder bepaalde voorwaarden. Ook blijkt uit een recentelijke uitspraak van de Centrale raad² van Beroep dat gemeenten in die gevallen waarbij het enkel niet lukt om woonruimte te vinden en er geen ondersteuningsvraag is, er geen opvang geboden hoeft te worden op grond van de Wmo. Iedereen met een Nederlands paspoort heeft het recht zich in Nederland te vestigen, ook als iemand in het buitenland heeft gewoond. Mensen zijn echter zelf verantwoordelijk voor het vinden van onderdak als ze zelfredzaam zijn. De opvang van bijvoorbeeld arbeidsmigranten die korter dan drie (3) maanden in Nederland zijn, mensen zonder verblijfsstatus en (re)migranten met alleen een huisvestingsvraag worden gezien als ‘buitenwettelijke opvang’ en maken géén onderdeel uit van deze aanbesteding;
- *Ambulante begeleiding:* Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk om begeleiding in te kopen als onderdeel van de Wmo. Daarom valt deze taak buiten de scope van deze aanbesteding. Er is overigens wel een belangrijke samenhang tussen ambulante begeleiding en begeleiding vanuit Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang. Deze samenhang wordt verder toegelicht in paragraaf 4.2;
- *Het organiseren van de toegang tot Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen:* Het bieden van toegang tot de voorzieningen voor Beschermd wonen wordt met ingang van 1 januari 2023 in de regio een lokale gemeentelijke taak. De toegang tot de Maatschappelijke opvang blijft een verantwoordelijk van centrumgemeente Haarlem en is belegd bij de Brede Centrale Toegang van de GGD. Het organiseren van toegang is daarmee geen onderdeel van deze aanbesteding.

Er is een relatie tussen de onderdelen die geen en die wel onderdeel uitmaken van deze verwerving. Tijdens de Dialoofase is ruimte om die relatie te bespreken en de grenzen goed te bepalen.

4.2. Perceelindeling

Op basis van de huidige situatie en de gewenste bewegingen hebben de gemeenten een visie op de perceelindeling opgesteld. Met de percelen zoals hieronder omschreven verwachten de gemeenten de uitgangspunten, de geschetste bewegingen en de opgaven te bereiken. De

² <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:CRVB:2019:3446>

perceelindeling vereist echter een breed draagvlak bij Aanbieders, gelet op de acceptatieplicht en de gewenste samenwerking tussen en met de Aanbieders. De definitieve perceelindeling is daarom onderdeel van de dialoog met de Geselecteerde Aanbieders. Dit betekent dat de gemeenten de perceelindeling samen met de Geselecteerde Aanbieders bespreken tijdens de dialoog. Hoofdstuk 7 gaat verder op de dialoog in. In paragraaf 4.4 worden de percelen verder toegelicht.

Perceelindeling

1. Maatschappelijke opvang;
2. Flexibele maatschappelijke opvang – verplicht bij inschrijving van perceel 1;
3. Beschermd wonen en Tussenvoorzieningen;
4. Trajectbegeleiding voor mensen die een voorziening voor Maatschappelijke opvang of Beschermd wonen nodig hebben;
5. Pauzeplekken;
6. Beschermd Thuis – verplicht bij inschrijven perceel 3.

Toelichting perceelindeling

Voor Maatschappelijke opvang worden in perceel 1 Aanbieders gezocht om de eerste opvang te kunnen bieden aan daklozen. Perceel 2 is erop gericht om Aanbieders te contracteren die, wanneer dat nodig is, kunnen bijdragen aan het realiseren van een nieuwe tijdelijke locatie. Het kan bijvoorbeeld gaan om de jaarlijkse winterregeling of wanneer er zich onvoorziene omstandigheden voordoen (zoals een pandemie). Inschrijvers op perceel 1 zijn verplicht om zich ook op perceel 2 in te schrijven, omdat de Aanbieders die de eerste opvang bieden ook betrokken zijn bij de tijdelijke locaties. Hoeveel Aanbieders en in welke mate de Aanbieders betrokken zijn is afhankelijk van de situatie.

Door de trajectbegeleiding in een apart perceel te plaatsen is het mogelijk dat een begeleider de begeleiding kan voortzetten wanneer de inwoner verhuist naar een andere locatie. Dit maakt het mogelijk om inwoners die nog op de wachtlijst staan of in de Maatschappelijke opvang wachten op een vervolgplek alvast een arrangement op maat aan te bieden, zodat in de thuissituatie of in de opvang al gericht wordt gestart met het herstelproces. Trajectbegeleiding op maat kan daarmee op verschillende situaties en locaties geboden worden. Daarmee ontstaat er meer flexibiliteit en samenwerking tussen de Aanbieders en staat een inwonervolgende aanpak centraal.

De perceelindeling draagt ook bij aan 'zo thuis mogelijk'. De producten uit perceel 3 en perceel 6 zijn nauw aan elkaar verbonden omdat het product Beschermd Thuis ingezet kan worden om instroom in Beschermd wonen of een tussenvorm te voorkomen of uitstroom uit zo'n voorziening te versnellen. Aanbieders van perceel 3 zijn daarom verplicht om ook een Aanmelding in te dienen voor perceel 6.

4.3. Uitgangspunt budgetbepaling en wijze van bekostiging

Het budget

Elk jaar wordt in de decembercirculaire de budgetten bepaald voor Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang. Het uitgangspunt voor de budgetbepaling voor deze Opdracht is het budget zoals dat zal worden opgenomen in de decembercirculaire 2022, min de uitvoeringskosten en de kosten die buiten deze opdracht vallen (zoals bijvoorbeeld de subsidie voor de toegang tot de Maatschappelijke opvang). Op dit moment is het niet mogelijk om het budget per perceel definitief te bepalen omdat de perceelindeling die wordt voorgesteld vanaf paragraaf 4.4 anders is dan de huidige situatie. Het budget per perceel is daarom onderdeel van de Dialoofase. Daarom wordt in tabel 6 een bandbreedte weergegeven van de totale Opdracht.

In de huidige situatie is de budgetverdeling om en nabij de 20-25% voor de Maatschappelijke opvang en 75-80% voor Beschermd wonen. Meer dan de helft van de uitgaven aan Zorg in Natura wordt besteed aan de traditionele voorzieningen in het kader van Beschermd wonen. Het uiteindelijke budget en de verdeling over de verschillende percelen is afhankelijk van de invulling van de dienstverlening, de uitkomsten van de dialoog (definitieve scope van de Opdracht en perceelindeling) en het rijksbudget.

Tabel 6 - Bandbreedte verwacht budget 2023

Onderdeel Opdracht	Bandbreedte totaalbudget in 2023 voor alle gemeenten exclusief de uitvoeringskosten en subsidies
Minimaal	39.500.000
Maximaal	42.500.000

Let op: dit betreft een inschatting, er kunnen geen rechten ontleend worden aan deze aantallen

De bekostiging

In hoofdstuk 2 is de huidige situatie en de huidige wijze van bekostiging beschreven. De gemeenten willen de bekostiging van de Maatschappelijke opvanglocaties vereenvoudigen. De bekostiging van trajecten op maat voor inwoners met een indicatie Beschermd wonen moet vooral flexibeler worden vormgegeven. Bij de keuze voor een bekostigingsmodel moet gekeken worden in hoeverre het model bijdraagt aan het behalen van deze en de andere gewenste bewegingen. Daarnaast zijn ook andere overwegingen van belang. Zo willen de gemeenten dat het model bijdraagt aan de sturing en dat administratieve lasten worden beperkt. In dialoog met Aanbieders wordt per perceel over de wijze van bekostiging gesproken.

4.4. Toelichting per perceel

In onderstaande paragrafen worden per perceel de volgende onderdelen beschreven:

- de productbeschrijving
- de doelgroep
- de doelstellingen van het perceel
- de verwachte omvang
- het aantal te contracteren Aanbieders

- de bekostiging en de tariefstelling
- de voorwaarden

4.4.1 Perceel 1: Maatschappelijke opvang

Productomschrijving

Maatschappelijke opvang

Maatschappelijke opvang is 'onderdak en begeleiding voor inwoners die de thuissituatie hebben verlaten, al dan niet in verband met risico's voor hun veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving' (*artikel 1.1.1, eerste lid, Wmo 2015*).

Maatschappelijke opvang omvat het bieden van een eerste veilige plek aan dakloze inwoners die niet in staat zijn om zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving. Dit betreft altijd een tijdelijke en kortdurende opvang. Inwoners kunnen 7 dagen per week gebruik maken van de opvangplek. Woonbegeleiders zijn oproepbaar of aanwezig in de voorziening. De woonbegeleiders zorgen voor een veilige plek waar cliënten kunnen werken aan herstel. Inwoners, m.u.v. de jongvolwassenen, betalen voor de Maatschappelijke opvang een eigen bijdrage. Hiernaast ontvangen inwoners direct Trajectbegeleiding (perceel 4).

Na deze opvang stromen de dakloze inwoners door naar een passende vervolgplek, bijvoorbeeld een zelfstandige woonplek (indien nodig met begeleiding vanuit perceel 4), een Tussenvoorziening (perceel 3) of een Beschermde woonplek (perceel 3). Er worden aparte opvangplekken ingekocht voor:

- Volwassenen;
- Jongvolwassenen;
- Gezinnen met kinderen.

Bij deze verwerving gaan de gemeenten in principe uit van de leeftijdsgrenzen zoals onder het kopje doelgroep staan omschreven, maar het moet wel mogelijk zijn om op basis van de hulpvraag af te kunnen wijken en maatwerk te bieden. Zo kan het bijvoorbeeld zijn dat iemand van 24 jaar een hulpvraag heeft die beter aansluit bij de manier van begeleiden van de jongvolwassenen doelgroep. In deze gevallen moet het mogelijk zijn om gebruik te maken van de opvangvoorzieningen voor jongvolwassenen.

De plekken voor jongvolwassenen en gezinnen met kinderen zijn 24 uur per dag, 7 dagen per week beschikbaar. De gemeenten bepalen in gezamenlijkheid met de Geselecteerde Aanbieders of de opvang voor volwassenen ook 24 uur per dag, 7 dagen per week beschikbaar moet zijn. Hierbij wordt naast een inhoudelijk perspectief ook het budgettair kader meegewogen. Door de beschikbaarheid in gezamenlijkheid te verkennen, willen de gemeenten een product ontwikkelen dat past binnen het financieel kader van de gemeenten en waarbij inwoners zo optimaal mogelijk kunnen werken aan herstel.

Time-out bedden

Inwoners die grensoverschrijdend gedrag vertonen in de opvanglocaties kunnen een sanctie opgelegd krijgen door de Aanbieder, zoals het tijdelijk niet mogen betreden van de locatie. Omdat het niet wenselijk is dat inwoners met een ontzegging op straat verblijven, kunnen inwoners terecht op een time-outplek. De opvang op een time-outplek is sober (bed, bad en brood) en wordt geboden van 18.00 uur 's avonds tot 9.00 uur 's ochtends. Bij alle Maatschappelijke opvanglocaties voor volwassenen is ten minste één (1) time-outplek aanwezig. De gemeenten bepalen in gezamenlijkheid met de Geselecteerde Aanbieders of een time-outplek ook wenselijk is in de gezinsopvang en de opvang voor jongvolwassenen.

Het organiseren van time-out bedden is een onderdeel van de percelen Maatschappelijke opvang (1), Flexibele opvang (2) en Beschermd wonen (3). Aanbieders die zich aanmelden op deze percelen hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de time-out bedden voor zowel inwoners die in de Maatschappelijke opvang of Flexibele opvang verblijven als voor inwoners die Beschermd wonen te organiseren.

Veiligheid

De Aanbieders van Maatschappelijke opvang zijn verantwoordelijk voor het bieden van een veilige omgeving voor inwoners. De gemeenten kiezen ervoor om geen separate contracten af te sluiten voor de beveiliging binnen de opvang. Dit draagt volgens de gemeenten bij aan het maken van meer eenduidige afspraken. De Aanbieder wordt het enige aanspreekpunt voor de veiligheid op een opvanglocatie. Daarnaast biedt het ruimte aan de Aanbieder om te bepalen wat er nodig is aan beveiliging op een locatie en hoe dat het beste kan worden vormgegeven omdat er allerlei verschillende manieren zijn om ervoor te zorgen dat een locatie veilig is (denk aan cameratoezicht en het inzetten van extra begeleiding). Beveiliging is in deze aanbesteding een integraal onderdeel van Maatschappelijke opvang en maakt zo nodig onderdeel uit van de nieuwe Raamovereenkomst.

Doelgroep en Toegang

De Maatschappelijke opvang voor de drie (3) regio's is gericht op dakloze inwoners die niet-zelfredzaam zijn en die zich melden bij de Brede Centrale Toegang (BCT). De Brede Centrale Toegang onderzoekt of de inwoner in aanmerking komt voor de opvang op grond van de Wmo. Dit is het geval als:

- Iemand rechtmatig in Nederland verblijft en zo nodig aanspraak kan maken op voorzieningen;
- Iemand de thuissituatie heeft verlaten en zich niet **op eigen kracht** kan handhaven in de samenleving, ook niet met gebruikelijke hulp (zoals verblijf in het netwerk). Het gaat om mensen die niet-zelfredzaam zijn;
- De kans op herstel van maatschappelijke participatie het grootst is in de regio IJmond, Kennemerland of Haarlemmermeer. Dit wordt bepaald door de BCT in overleg met de gemeente van herkomst, in lijn met het convenant landelijke toegang Maatschappelijke opvang.

De BCT onderscheidt, in opdracht van de gemeente, verschillende subgroepen binnen de groep daklozen. Er wordt een onderscheid gemaakt in volwassenen, jongvolwassenen en gezinnen met kinderen.

- *Volwassenen*: dakloze inwoners van 23 jaar en ouder;
- *Jongvolwassenen*: dakloze jongeren van 18 tot 23 jaar. In verband met de kwetsbaarheid van jongvolwassenen wordt deze groep als een aparte groep gezien;
- *Gezinnen met minderjarige kinderen*; gezinnen met één (1) of twee (2) meerderjarige ouders die één (1) of meer minderjarige kinderen hebben. Omdat dakloosheid ook zijn weerslag heeft op de opvoeding en de ontwikkeling van de kinderen, zien de gemeenten gezinnen met minderjarige kinderen als een aparte groep.

Doelstelling van het perceel

Op basis van de omschreven gewenste bewegingen in hoofdstuk 3.2. zijn de volgende doelstellingen omschreven:

Hoofddoelstelling:

Dakloze mensen een veilige opvangplek bieden zodat ze kunnen werken aan hun herstel en toewerken naar zo zelfstandig mogelijk wonen.

Subdoelstellingen:

- Het bieden van opvang waar *alle* cliënten met een Wmo-indicatie tijdelijk gebruik van kunnen maken;
- Het bieden van een veilige plek waar cliënten vorderingen maken in hun psychosociaal en sociaal-maatschappelijk herstel;
- Stigmatisering van dakloze mensen tegengaan;
- Bijdragen aan de acceptatie van dakloze mensen in de wijk rondom een locatie;
- Overlast voorkomen voor omwonenden van een locatie;
- Het bieden van een opvang waar het cliëntenperspectief goed gewaarborgd is in zowel beleid en de begeleiding, dit kan o.a. door de inzet van ervaringsdeskundigen.

Inschrijvers van dit perceel zijn verplicht om bij te dragen aan deze doelstellingen.

Verwachte omvang

Voor de verwachte omvang van het aantal plekken voor Maatschappelijke opvang wordt uitgegaan van het huidige aantal beschikbare plekken voor OGGZ-daklozen. Op dit moment wordt er een onderscheid tussen economische daklozen en OGGZ-daklozen gehanteerd. Het huidige aantal plekken voor beide groepen is in de tabellen hieronder weergegeven.

Tabel 7 - Huidige omvang OGGZ-daklozen

Locatie	Doelgroep	Aantal plekken
Wilhelminastraat	Locatie voor alleenstaanden	Maximaal 30
Velserpoort alleenstaanden	Locatie voor alleenstaanden	Maximaal 42
Hoofddorp gezinnen	Dakloze gezinnen	Maximaal 30 units

Spaarnesicht	Dakloze jongvolwassenen	Maximaal 22
--------------	-------------------------	-------------

Tabel 8 - Huidige plekken voor economische daklozen

Locatie	Doelgroep	Aantal plekken
Velserpoort gezinnen in Haarlem	Economisch dakloze gezinnen	Maximaal 21 units
Velserpoort alleenstaanden in Haarlem	Economische daklozen	5 plekken
Locatie Etta Palm in Hoofddorp	Alleenstaanden & gezinnen	Maximaal 9 units

Conform het uitgangspunt om geen onderscheid meer te hanteren kan zijn dat er een verschuiving plaatsvindt in het aantal plekken voor Maatschappelijke opvang naar Tussenvoorzieningen. De te verwachten omvang van het aantal plekken staat nog niet vast en is onderdeel van de dialoog.

Aantal te contracteren Aanbieders

Voor Maatschappelijke opvanglocaties willen de gemeenten een contract afsluiten met minimaal twee (2) Aanbieders, waarbij de gemeenten uitgaan van één (1) Aanbieder p r locatie. Het definitief aantal locaties wordt aan de hand van de uitkomsten uit de Dialoofase. Het is als Aanbieder mogelijk om meerdere locaties te bedienen.

Sommige locaties worden gehuurd door de gemeente Haarlem (dit zijn de Wilhelminastraat en de Velserpoort). Voor deze opvanglocaties kunnen ook Aanbieders zonder vastgoed inschrijven. Voor de andere locaties kunnen alleen Aanbieders inschrijven die eigen vastgoed hebben of gedurende de hele contractperiode gebruik kunnen maken van vastgoed van derden. In onderstaande tabel is per locatie aangegeven of het pand wordt gehuurd door de gemeente. De gezinslocatie Velserpoort, de Jongvolwassenenlocatie en de locatie in Hoofddorp zijn in het grijs weergegeven, omdat op basis van de dialoog wordt bepaald of deze plekken worden toegevoegd aan de Opdracht.

Tabel 9 – Beschikbaarheid locaties door de gemeente

	Wilhelmina	Velserpoort	Gezinslocatie Hoofddorp	Gezinslocatie Velserpoort	Jongvolwassenen	Etta Palm Hoofddorp
Locatie beschikbaar gesteld door de gemeente	Ja	Ja	Nee	Ja	Nee	ja

Tarief

Voor de opvang van daklozen willen de gemeenten met Aanbieders beschikbaarheidsafspraken maken over de beschikbaarheid van het aantal “bedden”. Voor de tariefstelling wordt onderscheid gemaakt tussen het tarief voor de locaties en voor personele kosten. De verwachting is dat het toekomstige tarief voor een plek in een opvangvoorziening bestaat uit drie componenten:

1. De kosten verbonden aan een locatie, bestaande uit:
 - huisvestingskosten (kapitaallasten, huur van het gebouw, onderhoud en inventaris);
 - hotelmatige kosten (bijvoorbeeld huishoudelijke verzorging, keukenpersoneel, de facilitaire dienst en dagelijkse welzijnsactiviteiten);
 - voedingskosten;
 - kosten in het kader van de veiligheid (zoals cameratoezicht, etc.).
2. Personele kosten, met betrekking tot:
 - Aanwezigheid en begeleiding op de locatie overdag;
 - Aanwezigheid en begeleiding op de locatie 's nachts;
 - Aanwezigheid van beveiliging op de locatie.
3. De aan- of afwezigheid van een groepsruimte.

De Wmo verplicht de gemeente tot het stellen van regels voor een goede verhouding tussen de prijs en de kwaliteit van een voorziening. Met deze aanbesteding willen de gemeenten samen met de Maatschappelijk opvang Aanbieders komen tot een doorontwikkelde tariefstructuur, met een passende tariefstelling, begrensd door het budgettair kader. Dit verkennen de gemeenten in de Dialoofase in gezamenlijkheid met de Geselecteerde Aanbieders. Door dit in gezamenlijkheid te doen, vergroten de gemeenten de inbreng en draagvlak voor de uiteindelijke tarieven en de bekostigingsvorm. Om tot deze tarieven te komen wordt de Aanbestedende dienst begeleid door een extern bureau. Het extern adviesbureau maakt gebruik van landelijke benchmarks, van input van Aanbieders via de Dialoofase, individuele gesprekken en van input van andere (centrum)gemeenten om te voldoen aan de gestelde eisen op grond van de Wmo en tot een reëel tarief te komen.

Voorwaarden

1. Inschrijvers op perceel 1 zijn verplicht zich in te schrijven op perceel 2.

Inschrijvers op perceel 1: Maatschappelijke opvang zijn verplicht om zich ook in te schrijven op perceel 2: Flexibele opvang. De producten zijn nauw aan elkaar verbonden omdat het product Flexibele opvang wordt ingezet als blijkt dat er onvoldoende Maatschappelijke opvang plekken zijn, bijvoorbeeld in het geval van extreme weersomstandigheden of een pandemie. De gemeenten willen dat er bij een tijdelijke uitbreiding van de plekken ook wordt onderzocht of deze uitbreiding binnen de bestaande locaties mogelijk is. Gemeenten vinden het daarom noodzakelijk dat de Aanbieders die Maatschappelijke opvang aanbieden ook Flexibele opvang bieden.

4.4.2 Perceel 2: Flexibele opvang

Productomschrijving

Flexibele opvang

Flexibele opvang omvat het bieden van een eerste veilige plek aan dakloze inwoners die niet in staat zijn om zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving. Het gaat hierbij om het

bieden van bed, bad en brood. Inwoners kunnen 7 dagen per week gebruik maken van de opvangplek. Tijdens de aanwezigheid van de inwoners zijn er woonbegeleiders oproepbaar of aanwezig. De woonbegeleiders zorgen voor een veilige plek waar inwoners kunnen werken aan herstel.

Omdat de gemeenten inzetten op het voorkomen van dakloosheid, komt er geen structurele uitbreiding van het aantal opvangplekken. Wel moet het mogelijk zijn om tijdelijk uit te breiden bij de jaarlijkse winterregeling of wanneer er zich onvoorziene omstandigheden voordoen (zoals een pandemie of economische crisis). Deze uitbreiding is altijd **tijdelijk en kortdurend**. De locatie voor de opvang wordt door de gemeente bepaald in overleg met de Aanbieder.

Time-out bedden

Inwoners die grensoverschrijdend gedrag vertonen in de opvanglocaties kunnen een sanctie opgelegd krijgen, zoals het tijdelijk niet mogen betreden van de locatie. Omdat het niet wenselijk is dat inwoners met een ontzegging op straat verblijven, kunnen inwoners terecht op een time-out bed. De opvang op een time-outbed is sober (bed, bad en brood) en wordt geboden van 18.00 – 9.00. Bij alle flexibele volwassenen locaties is te minste één (1) time-outbed aanwezig.

Het organiseren van time-out bedden is een onderdeel van de percelen Maatschappelijke opvang (1), Flexibele opvang (2) en Beschermd wonen (3). Aanbieders die inschrijven op deze percelen hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de time-out bedden voor zowel inwoners die in de Maatschappelijke opvang of Flexibele opvang verblijven als voor inwoners die Beschermd wonen te organiseren.

Veiligheid

De Aanbieders van Maatschappelijke opvang zijn verantwoordelijk voor het bieden van een veilige omgeving voor inwoners. De gemeenten kiezen ervoor om geen separate contracten af te sluiten voor de beveiliging binnen de opvang. Dit draagt volgens de gemeenten bij aan het maken van meer eenduidige afspraken. De Aanbieder wordt het enige aanspreekpunt voor de veiligheid op een opvanglocatie. Daarnaast biedt het ruimte aan de Aanbieder om te bepalen wat er nodig is aan beveiliging op een locatie en hoe dat het beste kan worden vormgegeven omdat er allerlei verschillende manieren zijn om ervoor te zorgen dat een locatie veilig is (denk aan cameratoezicht en het inzetten van extra begeleiding). Beveiliging is in deze aanbesteding een integraal onderdeel van Maatschappelijke opvang en maakt zo nodig onderdeel uit van de nieuwe Raamovereenkomst.

Doelgroep en Toegang

De Maatschappelijke opvang voor de drie (3) regio's is gericht op dakloze inwoners die niet-zelfredzaam zijn en die zich melden bij de Brede Centrale Toegang (BCT). De Brede Centrale Toegang onderzoekt of de inwoner in aanmerking komt voor de opvang op grond van de Wmo. Dit is het geval als:

- Iemand rechtmatig in Nederland verblijft en zo nodig aanspraak kan maken op voorzieningen;

- Iemand de thuissituatie heeft verlaten en zich niet **op eigen kracht** kan handhaven in de samenleving, ook niet met gebruikelijke hulp (zoals verblijf in het netwerk). Het gaat om mensen die niet-zelfredzaam zijn;
- De kans op herstel van maatschappelijke participatie het grootst is in de regio IJmond, Kennemerland of Haarlemmermeer. Dit wordt bepaald door de BCT in overleg met de gemeente van herkomst, in lijn met het convenant landelijke toegang Maatschappelijke opvang.

De BCT onderscheidt, in opdracht van de gemeente, verschillende subgroepen binnen de groep daklozen. Er wordt een onderscheid gemaakt in volwassenen, jongvolwassenen en gezinnen met kinderen.

- *Volwassenen*: dakloze inwoners van 23 jaar en ouder;
- *Jongvolwassenen*: dakloze jongeren van 18 tot 23 jaar. In verband met de kwetsbaarheid van jongvolwassenen wordt deze groep als een aparte groep gezien;
- *Gezinnen met minderjarige kinderen*; gezinnen met één (1) of twee (2) meerderjarige ouders die één (1) of meer minderjarige kinderen hebben. Omdat dakloosheid ook zijn weerslag heeft op de opvoeding en de ontwikkeling van de kinderen, zien de gemeenten gezinnen met minderjarige kinderen als een aparte groep.

Doelstelling van het perceel

Op basis van de omschreven gewenste bewegingen in hoofdstuk 3.2. zijn de volgende doelstelling omschreven:

Hoofddoelstelling:

Tijdelijk uitbreiden van de opvang zodat aan alle dakloze inwoners een plek geboden kan worden.

Subdoelstellingen:

- Flexibel kunnen op- en afschalen;
- Het bieden van opvang waar inwoners tijdelijk gebruik van kunnen maken;
- Het bieden van een veilige plek waar inwoners vorderingen maken in hun herstel;
- Stigmatisering van dakloze inwoners tegengaan;
- Bijdragen aan de acceptatie van dakloze inwoners in de wijk rondom een locatie;
- Overlast voorkomen voor omwonenden van een locatie;
- Het bieden van een opvang waar het inwonerperspectief goed gewaarborgd is in zowel beleid en de begeleiding, dit kan o.a. door de inzet van ervaringsdeskundigen.

Inschrijvers van dit perceel zijn verplicht om bij te dragen aan deze subdoelstellingen.

Omvang

De behoefte aan het aantal extra plekken is vooraf niet exact in te schatten en is afhankelijk van externe omstandigheden.

Aantal te contracteren Aanbieders

Om tijdig in te kunnen spelen op onvoorziene omstandigheden willen de gemeenten de flexibiliteit zo groot mogelijk houden. Om deze reden is er door de gemeenten voor gekozen om de Flexibele opvang in een apart perceel vorm te geven. In dit perceel wordt geen maximum aan het aantal Aanbieders gesteld. Aanbieders die zich hebben ingeschreven op perceel 2 kunnen door de gemeenten gevraagd worden om tijdelijke locaties (met spoed) te realiseren wanneer dat nodig is. Er kunnen ook Aanbieders inschrijven voor perceel 2 die zich niet hebben ingeschreven voor perceel 1. Andersom is niet mogelijk: Inschrijvers van perceel 1 zijn verplicht om ook in te schrijven op perceel 2.

Tarief

Voor de opvang van daklozen maken de gemeenten met Aanbieders beschikbaarheidsafspraken over de beschikbaarheid van het aantal “bedden”. Voor de tariefstelling wordt onderscheid gemaakt tussen het tarief voor de locaties en voor de personele kosten. De verwachting is dat het toekomstige tarief voor een plek in een opvangvoorziening bestaat uit drie (3) componenten:

1. De kosten verbonden aan een locatie, bestaande uit:

- huisvestingskosten (kapitaallasten, huur van het gebouw, onderhoud en inventaris);
- hotelmatige kosten (bijvoorbeeld huishoudelijke verzorging, keukenpersoneel, de facilitaire dienst en dagelijkse welzijnsactiviteiten);
- voedingskosten;
- kosten in het kader van de veiligheid (zoals cameratoezicht etc.).

2. Personele kosten, met betrekking tot:

- Aanwezigheid en begeleiding op de locatie overdag;
- Aanwezigheid en begeleiding op de locatie 's nachts;
- Aanwezigheid van beveiliging op de locatie.

3. De aan- of afwezigheid van een groepsruimte.

De Wmo verplicht de gemeente tot het stellen van regels voor een goede verhouding tussen de prijs en de kwaliteit van een voorziening. Met deze aanbesteding willen de gemeenten samen met de Maatschappelijk opvang Aanbieders komen tot een doorontwikkelde tariefstructuur, met een passende tariefstelling en begrensd door het budgettair kader. Dit verkennen de gemeenten in de Dialoogfase in gezamenlijkheid met de Geselecteerde Aanbieders. Door dit in gezamenlijkheid te doen, vergroten de gemeenten de inbreng en draagvlak voor de uiteindelijke tarieven en de bekostigingsvorm. Om tot deze tarieven te komen wordt de Aanbestedende dienst begeleid door een extern bureau. Het extern adviesbureau maakt gebruik van landelijke benchmarks, van input van Aanbieders via de Dialoogfase, individuele gesprekken en van input van andere (centrum)gemeenten om te voldoen aan de gestelde eisen op grond van de Wmo en tot een reëel tarief te komen.

4.4.3 Perceel 3: Beschermd wonen

Productomschrijving

Beschermd wonen

Beschermd wonen is 'wonen in een accommodatie van een instelling met daarbij behorende toezicht en begeleiding, gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie, het psychisch en psychosociaal functioneren, stabilisatie van een psychiatrisch ziektebeeld, het voorkomen van verwaarlozing of maatschappelijke overlast of het afwenden van gevaar voor de inwoner of anderen, bestemd voor inwoners met psychische of psychosociale problemen, die niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving' (*artikel 1.1.1, eerste lid, Wmo 2015*).

Inwoners die Beschermd wonen doen dat in een locatie van een Aanbieder. Meestal wonen er in de woonvorm ook andere inwoners en is er een gezamenlijke ruimte waar inwoners activiteiten met elkaar kunnen ondernemen. Er zijn 24 uur per dag, 7 dagen per week, woonbegeleiders spoedig oproepbaar of aanwezig in de woonvorm. Het is meestal niet nodig dat er 24 uur per dag toezicht wordt gehouden, omdat mensen die Beschermd wonen meestal in staat zijn om hun hulpvraag uit te stellen. De begeleiding is gericht op herstel en om inwoners te ondersteunen bij het weer zelfstandig gaan wonen. Inwoners betalen voor Beschermd wonen geen huur maar een eigen bijdrage.

Tot dit product behoren alle huidige en toekomstige plekken voor Beschermd wonen in de regio.

Tussenvoorzieningen Beschermd wonen

Dit zijn lichtere vormen van Beschermd wonen die niet onder de wettelijke definitie van Beschermd wonen vallen (*artikel 1.1.1, eerste lid, Wmo 2015*). Een Tussenvoorziening is een woonvoorziening van of via een Aanbieder. De Tussenvoorziening is zo georganiseerd dat er meerdere inwoners in elkaars nabijheid wonen en gebruik kunnen maken van een gezamenlijke ruimte.

Tussenvoorziening zijn op een aantal manieren anders dan Beschermd wonen. Het is in een Tussenvoorziening niet nodig dat de begeleiding 24 uur per dag, 7 dagen per week, aanwezig is. Begeleiders kunnen ook op afroep beschikbaar zijn, op vaste momenten in de woonvorm aanwezig zijn of begeleiding bieden op afspraak. Inwoners die in een Tussenvoorziening wonen zijn daarmee over het algemeen bij het instromen in een voorziening zelfredzamer dan inwoners die Beschermd wonen. In de Tussenvoorzieningen worden wonen en zorg van elkaar gescheiden. Inwoners betalen daarom huur voor hun woonplek.

De volgende huidige voorzieningen worden in de toekomst tot de Tussenvoorzieningen Beschermd wonen gerekend:

- Alle huidige plekken voor Beschut wonen in de regio;
- Alle huidige doorstroomlocaties voor de Maatschappelijke opvang in de regio:
 - Frans Hals in Haarlem;
 - Kennemerhof in Beverwijk;

- Anton Pieckhofje in Haarlem.

De gemeenten kopen de huidige doorstroomlocaties voor de Maatschappelijke opvang in als Tussenvoorzieningen Beschermd wonen, omdat deze locaties erg lijken op de huidige locaties Beschut wonen. Daarnaast is de doelgroep die gebruik maakt van het Beschut wonen en de doorstroomlocaties Maatschappelijke opvang vergelijkbaar.

Tot het product Tussenvoorzieningen Beschermd wonen behoren alle huidige en toekomstige Tussenvoorzieningen Beschermd wonen in de regio.

Time-out bedden

Inwoners die grensoverschrijdend gedrag vertonen op de locaties voor Beschermd wonen of in de Tussenvoorzieningen kunnen een sanctie opgelegd krijgen, zoals het tijdelijk niet mogen betreden van de locatie. Omdat het niet wenselijk is dat inwoners met een ontzegging op straat verblijven moeten inwoners terecht kunnen op een time-out bed.

Op dit moment zijn er verschillende afspraken met verschillende Aanbieders over time-out bedden. De gemeenten willen eenduidige afspraken maken over de time-out bedden die aansluiten op het sanctiebeleid. Het organiseren van time-out bedden is een onderdeel van de percelen Maatschappelijke opvang (1), Flexibele opvang (2) en Beschermd wonen (3). Aanbieders die inschrijven op deze percelen hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de time-out bedden voor zowel cliënten die in de Maatschappelijke opvang of Flexibele opvang verblijven als voor inwoners die Beschermd wonen te organiseren.

Doelgroep

Inwoners met psychiatrische of psychosociale problematiek, al dan niet in combinatie met een Licht Verstandelijke Beperking (LVB), die ondersteuningsvragen hebben bij én het wonen én hun herstelproces. Inwoners die in aanmerking komen voor een van de producten Beschermd wonen zijn op het moment van de aanmelding nog niet in staat om zelfstandig te wonen, maar hebben wel de potentie om zich zo te ontwikkelen dat zelfstandig wonen in de toekomst mogelijk is.

Toegang

De Toegang tot de maatwerkvoorziening Beschermd wonen loopt via de lokale toegang. Bij een ondersteuningsvraag op het gebied van Beschermd wonen doet één van de toegangsmedewerkers van de (gemandateerde) gemeenteonderzoek naar de situatie en omstandigheden van de inwoner. Afhankelijk van de situatie volgt een gesprek met de inwoner en/of diens vertegenwoordiger. Op basis van dit gesprek en/of ondersteuningsaanvraag beoordeelt de casemanager of de inwoner in aanmerking komt voor een Beschermd wonen voorziening of een Tussenvoorziening.

Doelstelling

Op basis van de omschreven gewenste bewegingen in hoofdstuk 3.2 van dit document kent het perceel Beschermd wonen de volgende doelstellingen:

Hoofddoelstelling:

Een plek bieden aan inwoners met psychiatrische of psychosociale problematiek, al dan niet in combinatie met een LVB, die ondersteuningsvragen hebben bij én het wonen én hun herstelproces. Deze plek moet het mogelijk maken voor inwoners om te werken aan hun herstelproces, zodat ze kunnen toewerken naar zo zelfstandig mogelijk wonen.

Subdoelstellingen:

- Inwoners met een psychiatrische diagnose een plek bieden waardoor verwaarlozing, gevaar of maatschappelijke overlast voorkomen kunnen worden;
- Stigmatisering van inwoners met psychiatrische problematiek tegengaan;
- Bijdragen aan de acceptatie van inwoners met psychiatrische problematiek in de wijk rondom een locatie;
- Overlast voorkomen voor omwonenden van een locatie of Tussenvoorziening Beschermd Wonen;
- Bijdragen aan het verkorten van de wachtlijsten voor de locaties of Tussenvoorzieningen Beschermd Wonen door nieuwe plekken te realiseren en doorstroom te bevorderen;
- Bijdragen aan het realiseren van passende plekken en/of ondersteuning voor alle cliënten Beschermd Wonen;
- Bijdragen aan de spreiding van voorzieningen door de gehele regio;
- Het bieden van een opvang waar het cliëntenperspectief goed gewaarborgd is in zowel beleid en de begeleiding, dit kan o.a. door de inzet van ervaringsdeskundigen.

Inschrijvers op dit perceel zijn verplicht om bij te dragen aan de hoofd- en subdoelstellingen van dit perceel.

Verwachte omvang

In de huidige situatie zijn er ongeveer 300 plekken beschikbaar bij de gecontracteerde partijen voor inwoners met een arrangement voor Beschermd wonen en 75 plekken voor inwoners met een arrangement voor beschut wonen.

Hiernaast zijn er momenteel voor ongeveer 58 inwoners light contracten afgesloten voor het bieden van een plek aan inwoners waarvoor gecontracteerde partijen geen plek of aanbod hadden.

Op basis van het huidige aantal plekken, de huidige hoeveelheid inwoners die een beschikking krijgen voor Beschermd wonen en populatieontwikkelingen, is een inschatting gemaakt van het benodigd aantal plekken in 2032. Voor Beschermd wonen in zijn geheel, inclusief Tussenvoorzieningen en Beschermd thuis, zijn er in 2032 ongeveer 590 plekken Zorg in Natura (ZIN) nodig en 170 plekken via een Persoonsgebonden Budget (PGB). Het uitgangspunt van de gemeenten is om een dekkend zorgaanbod in natura te hebben, waarbij een PGB alleen ingezet wordt wanneer dit de wens van de inwoner is. Hierdoor is het mogelijk dat er een verschuiving plaats vindt in de aantallen ZIN en PGB gefinancierde ondersteuning.

Op basis van het verdeelmodel van AEF³, dat uitgangspunt is voor de budgetverdeling per gemeente, kan een inschatting worden gemaakt van de verdeling van de benodigde plekken over de regio. Uitgaande van de gewenste beweging van Beschermd wonen naar Tussenvoorzieningen en Beschermd thuis wordt ingezet op een verdeling 20% Beschermd wonen, 55% Tussenvoorzieningen en 25% Beschermd thuis. Dit betekent een afbouw van het aantal Beschermd woonplekken en een opbouw van de Tussenvoorzieningen. In tabel 10 is weergegeven wat de gewenste verdeling per gemeente en per voorziening is in 2032.

Tabel 10 - Verdeling plekken naar gemeente

Gemeente	Percentage van totaal	Beschermd wonen	Tussen-voorzieningen	Beschermd thuis
Beverwijk	8,4%	1,7%	4,6%	2,1%
Bloemendaal	4,9%	1%	2,7%	1,2%
Haarlem	36,%	7,2%	19,8%	9%
Haarlemmermeer	23,4%	4,7%	12,9%	5,9%
Heemskerk	6,9%	1,4%	3,8%	1,7%
Heemstede	4,2%	0,8%	2,3%	1,1%
Velsen	12,9%	2,6%	7,1%	3,2%
Zandvoort	3,3%	0,7%	1,8%	0,8%
Totaal	100%	20%	55%	25%

Let op: dit betreft een schatting, er kunnen geen rechten ontleend worden aan deze aantallen.

Aantal te contracteren Aanbieders

Voor dit perceel wordt geen maximum gesteld aan het aantal Aanbieders. Er zijn in de regio wachtlijsten voor Beschermd wonen en Tussenvoorzieningen omdat er te weinig plekken zijn. De gemeenten willen daarom zo veel mogelijk Aanbieders contracteren om beter te kunnen voldoen aan de grote vraag naar plekken.

Bekostiging en tarifiering

Voor de tariefstelling wordt onderscheid gemaakt tussen het tarief voor de locaties en voor trajectbegeleiding (perceel 4). De verwachting is dat het toekomstige tarief voor een plek in een locatie voor Beschermd wonen of een Tussenvoorziening bestaat uit drie componenten:

- De kosten verbonden aan een locatie, bestaande uit:
 - huisvestingskosten (kapitaallasten, huur van het gebouw, onderhoud en inventaris);
 - hotelmatige kosten (bijvoorbeeld huishoudelijke verzorging, keukenpersoneel, de facilitaire dienst en dagelijkse welzijnsactiviteiten);
 - voedingskosten;
 - kosten in het kader van de veiligheid (zoals cameratoezicht etc.).

³ [Uitwerking overgangsregeling integratie-uitkering Beschermd wonen versie september 2021 inclusief nacalculatie WLz | Circulaire | Rijksoverheid.nl](#)

2. Personele kosten, met betrekking tot:

- Aanwezigheid en begeleiding op de locatie overdag;
- Aanwezigheid en begeleiding op de locatie 's nachts;
- Aanwezigheid van beveiliging op de locatie.

3. De aan- of afwezigheid van een groepsruimte.

De Wmo verplicht de gemeente tot het stellen van regels voor een goede verhouding tussen de prijs en de kwaliteit van een voorziening. Met deze aanbesteding willen de gemeenten samen met de Aanbieders van Beschermd wonen en Tussenvoorzieningen komen tot een doorontwikkelde tariefstructuur, met een passende tariefstelling en begrensd door het budgettair kader. Dit verkennen de gemeenten in de Dialoofase in gezamenlijkheid met de Geselecteerde Aanbieders. Door dit in gezamenlijkheid te doen, vergroten de gemeenten de inbreng en het draagvlak voor de uiteindelijke tarieven en de bekostigingsvorm. Om tot deze tarieven te komen hebben de gemeenten een extern bureau om advies gevraagd. Het extern adviesbureau maakt gebruik van landelijke benchmarks, van input van Aanbieders via de Dialoofase, individuele gesprekken en van input van andere (centrum)gemeenten om te voldoen aan de gestelde eisen op grond van de Wmo en tot een reëel tarief te komen.

Voorwaarden

1. Inschrijvers op perceel 3 zijn verplicht zich in te schrijven op perceel 6.

Inschrijvers op perceel 3: Beschermd wonen zijn verplicht om zich ook in te schrijven op perceel 6: Beschermd Thuis. De producten zijn nauw aan elkaar verbonden omdat het product Beschermd Thuis ingezet kan worden om instroom in Beschermd wonen of een tussenvorm te voorkomen of uitstroom uit zo'n voorziening te versnellen. De gemeenten vinden het daarom noodzakelijk dat de Aanbieders die Beschermd wonen of tussenvoorzieningen bieden ook Beschermd Thuis bieden.

2. Starten van nieuwe locaties.

De gemeenten willen een evenredige verdeling van het aantal Beschermd wonen plekken en tussenvoorzieningen realiseren binnen de regio. Dit betekent op termijn dat er sprake is van opbouw van nieuwe locaties en afbouw van bestaande locaties. Tegelijkertijd is er sprake van een wachtlijst. Gemeenten willen een beroep doen op de flexibiliteit van Aanbieders en de wil om mee te bewegen in deze beoogde beweging. De gemeenten beseffen dat dit vraagt om goede afspraken over hoe op- en afbouw gerealiseerd kunnen worden. Van Aanbieders wordt verwacht dat ze afstemmen met de gemeenten en de gemeenten actief informeren over de doelgroep en het proces voordat er een nieuwe locatie in de regio wordt gerealiseerd.

In beginsel geeft een gemeente geen toestemming voor het starten van woonvormen die niet voldoen aan de spreidingswensen van de regio. Er kunnen echter zwaarwegende redenen zijn om deze toestemming wel te verlenen, bijvoorbeeld wanneer er voor een bepaalde doelgroep geen of onvoldoende aanbod is. De afspraken hiervoor worden verder ontwikkeld met Aanbieders in de Dialoofase.

4.4.4 Perceel 4: Trajectbegeleiding

Productomschrijving

Trajectbegeleiding is begeleiding die op maat kan worden ingezet en die afhankelijk is van de ondersteuningsvraag van een inwoner. De begeleiding is gericht op het bevorderen van de zelfredzaamheid en participatie van een inwoner, het verbeteren van het psychisch en psychosociaal functioneren en op stabilisatie van de beperkingen van een inwoner in het dagelijks leven.

Om te bepalen hoeveel begeleiding passend is voor de ondersteuningsvraag van een inwoner wordt er een hersteltraject op maat bepaald waarbij rekening gehouden wordt met de ondersteuningsbehoefte van een inwoner op één of meerdere van in totaal zeven resultaatgebieden:

1. Financiën;
2. Dagbesteding;
3. Sociale relaties;
4. Opvoeden & opgroeien;
5. Zingeving;
6. Persoonlijk functioneren;
7. Lichamelijke gezondheid.

Dit zijn dezelfde resultaatgebieden die gehanteerd worden in het arrangementenmodel die de gemeenten nu gebruiken (*paragraaf 2.1.2, tabel 4*), min de resultaatgebieden Wonen en Veiligheid. Daarvoor is gekozen omdat de trajectbegeleiding in deze verwerving los staat van de verblijfslocatie als een los perceel. Zo wordt de inwoner en diens herstelproces centraal gesteld en niet een locatie of de Aanbieder. De begeleiding moet inwonervolgend zijn en niet locatieafhankelijk.

De bedoeling is dat de trajectbegeleiding direct beschikbaar is voor een inwoner zodra er een indicatie voor Beschermd wonen of een beschikking voor de Maatschappelijke opvang aan de inwoner verstrekt is. Dat maakt het bijvoorbeeld mogelijk om inwoners die thuis of in de Maatschappelijke opvang wachten op een vervolgplek al begeleiding te bieden en deze begeleiding voort te zetten wanneer een cliënt verhuist naar een andere locatie.

Trajectbegeleiding kan daarmee op verschillende locaties geboden worden:

- Op een locatie voor Beschermd wonen of in een Tussenvoorziening Beschermd wonen;
- In de Maatschappelijke opvang;
- In de thuissituatie of op een tijdelijke opvangplek.

Zodra wordt vastgesteld dat een inwoner toegang heeft tot Maatschappelijke opvang (percelen 1 en 2) of Beschermd wonen (perceel 3) wordt er een hersteltraject op maat bepaald en wordt de inwoner gekoppeld aan een Aanbieder. De Aanbieder wordt geselecteerd op basis van de expertise die past bij de ondersteuningsvraag van de inwoner. De Aanbieder koppelt vervolgens een trajectbegeleider aan de inwoner. De trajectbegeleider functioneert als een coördinator of regiehouder en begeleidt de inwoner daar waar mogelijk. De eerste gedachte is dat gedurende

het hele traject dezelfde trajectbegeleider betrokken blijft, tenzij een inwoner het zelf wenselijk vindt om van begeleider te wisselen.

De trajectbegeleider stelt samen met de inwoner een plan op om te werken aan de doelen van de inwoner. De trajectbegeleider coördineert, stemt af en volgt de benodigde hulpverlening naast de eigen inzet. De begeleider versterkt de eigen regie, betreft zoveel mogelijk het eigen netwerk en leefomgeving van de inwoner en ook andere hulpverleners met expertise waarover de trajectbegeleider zelf niet of onvoldoende beschikt. De trajectbegeleider heeft een signalerende rol en kan ook geconsulteerd worden door betrokkenen als bijvoorbeeld situaties tijdens de begeleiding verergeren. De trajectbegeleider is beschikbaar voor inhoudelijke ondersteuning, consultatie en opschaling van casuïstiek door betrokken professionals. De trajectbegeleider is naast de inwoner het aanspreekpunt bij het nemen van cruciale beslissingen over de hulp en ondersteuning aan de inwoner.

In een cyclisch proces van monitoren, beoordelen en beslissen wordt gekeken of de ondersteuning rondom de inwoner leidt tot het gewenste (eind)resultaat.

Doelgroep

Inwoners die toegang gekregen hebben tot de Maatschappelijke opvang (percelen 1 en 2), Beschermd wonen (perceel 3) of Beschermd thuis (perceel 6) kunnen gebruik maken van trajectbegeleiding.

Toegang

De Toegang tot de maatwerkvoorziening Trajectbegeleiding loopt voor Maatschappelijke opvang via de Brede Centrale Toegang en voor Beschermd wonen via de toegangsmedewerker of casemanager van de gemeente.

Doelstelling van het perceel

Op basis van de omschreven gewenste bewegingen in hoofdstuk 3.2. is de volgende doelstelling omschreven:

Hoofddoelstelling:

Alle inwoners Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen hebben een traject op maat om te kunnen werken aan zo gewoon mogelijk wonen met herstelondersteuning gericht op inclusie, volwaardig burgerschap, participatie, zelfredzaamheid en informele steun in de lokale omgeving.

Subdoelstellingen:

- Als een inwoner niet direct kan instromen op een passende plek, wordt in de bestaande woonsituatie direct een traject op maat geboden waardoor achteruitgang zo veel als mogelijk wordt voorkomen en er al in de bestaande situatie wordt ingezet op herstel en zelfstandig wonen.
- Er is één begeleider die zicht houdt op de ontwikkelingen van een inwoner en die verantwoordelijkheid draagt voor de begeleiding en de ondersteuning die een inwoner nodig heeft.

- De trajectbegeleider draagt zorg voor een passende vervolgplek;
- De trajectbegeleiding wordt binnen het arrangementenmodel afgebouwd richting zelfstandig wonen;
- Inwoners Beschermd wonen zijn binnen drie (3) jaar klaar om uit te stromen naar een passende plek.
- Inwoners Maatschappelijke opvang zijn binnen negen (9) maanden klaar om uit te stromen naar een passende plek.
- Trajectbegeleiding kan inwonervolgend worden ingezet.

Verwachte omvang

Voor een indicatie van de omvang van het aantal trajecten wordt in onderstaande tabel uitgegaan van het unieke aantal cliënten per jaar met een indicatie. Hierin wordt onderscheid gemaakt in de huidige verblijfplaats van een inwoner. Hiernaast verblijven enkele inwoners in een instelling en ontvangen zij vanuit deze instelling ondersteuning. De onderstaande tabel geeft de huidige situatie weer.

Tabel 11 - Huidige situatie

	Plekken	Aantal unieke cliënten met een indicatie
Trajectbegeleiding in de Maatschappelijke opvang	-	425
Een arrangement Beschermd wonen	300	425
Een arrangement Beschut wonen	75	100
Een arrangement Beschermd of Beschut wonen bij een zorgaanbieder zonder raamovereenkomst. Dit is in enkele gevallen ook buiten de regio.	-	60
Overbruggingszorg	-	90

De komende jaren wordt een verschuiving verwacht van Beschermd wonen naar Tussenvoorzieningen Beschermd wonen (zie ook perceel 3). De gemeenten verwachten dan ook dat er in de toekomst meer trajectbegeleiding worden afgegeven voor inwoners die in een Tussenvoorziening Beschermd wonen verblijven.

Aantal te contracteren Aanbieders

Er geldt voor dit perceel geen maximumaantal te contracteren Aanbieders. Op deze manier kunnen wij wachtlijsten voorkomen en ervoor zorgen dat er clientvolgende begeleiding kan worden ingezet.

Tarief

Het tarief voor trajectbegeleiding bestaat uit twee componenten:

- Uurtarief begeleiding;
- Intensiteit van de begeleiding, vastgesteld op basis van het arrangementenmodel.

De Wmo verplicht de gemeente tot het stellen van regels voor een goede verhouding tussen de prijs en de kwaliteit van een voorziening. Met deze aanbesteding willen gemeenten samen met de Geselecteerde Aanbieders komen tot een doorontwikkelde tariefstructuur, met een passende tariefstelling en begrensd door het budgettair kader. Dit verkennen de gemeenten in de Dialoofase in gezamenlijkheid met de Geselecteerde Aanbieders. Door dit in gezamenlijkheid te doen, vergroten de gemeenten de inbreng en draagvlak voor de uiteindelijke tarieven en de bekostigingsvorm. Om tot deze tarieven te komen worden de gemeenten begeleid door een extern bureau. Het extern adviesbureau maakt gebruik van landelijke benchmarks, van input van Aanbieders via de Dialoofase, individuele gesprekken en van input van andere (centrum)gemeenten om te voldoen aan de gestelde eisen op grond van de Wmo en tot een reëel tarief te komen.

Specifiek voor de Maatschappelijke opvang:

In de huidige situatie wordt nog niet gewerkt met het arrangementenmodel voor de inwoners in de Maatschappelijk opvang. Het gebruik van het arrangementenmodel willen de gemeenten in de Dialoofase verkennen in gezamenlijkheid met de Geselecteerde Aanbieders. Door dit in gezamenlijkheid te doen, vergroten de gemeenten het draagvlak voor het model. Hierbij willen we beoordelen of delen van het arrangementenmodel ook kan worden ingezet voor mensen die in de Maatschappelijk opvang verblijven en/of mensen die op de wachtlijst staan voor Beschermd wonen.

Specifiek voor Beschermd wonen:

In de huidige situatie is er een verschil in financiële positie van inwoners die in Beschermd wonen verblijven en inwoners die zelfstandig wonen en ondersteuning ontvangen. Hierdoor gaan inwoners die van Beschermd wonen uitstromen naar zelfstandig wonen er financieel op achteruit. In de nieuwe tariefstelling behorend bij deze aanbesteding willen de gemeenten dit onderscheid zoveel mogelijk voorkomen om uitstroom te bevorderen en voor gelijkheid van financiële positie van de verschillende inwoners.

4.4.5 Perceel 5: Pauzeplekken

Productomschrijving

Pauzeplekken zijn plekken waar inwoners voor een korte periode kunnen verblijven. Inwoners kunnen gebruik maken van een pauzeplek wanneer ze zelf, of hun sociale netwerk of hulpverleners, merken dat het thuis even niet meer gaat. Dat kan zijn omdat het met een inwoner zelf steeds slechter gaat of juist om de omgeving of huisgenoten te ontlasten.

Op een pauzeplek kan een inwoner tot rust komen. De inzet van een pauzeplek moet voorkomen dat een thuissituatie escaleert, dat een inwoner terugvalt in problematiek of dat een inwoner geplaatst moet worden op locatie voor Maatschappelijke opvang of Beschermd wonen, in een Tussenvoorziening voor Beschermd wonen of op een behandelplek. Pauzeplekken zijn altijd tijdelijk en inwoners kunnen er een maximaal aantal dagen gebruik van maken. Inwoners moeten na het gebruik van een pauzeplek altijd weer terug kunnen gaan naar de plek waar ze

voorafgaand verbleven of woonachtig waren. Dat betekent dat inwoners alleen toegang krijgen tot een pauzeplek als ze ook weer een plek hebben om naartoe terug te keren.

Pauzeplekken zijn **niet** bedoeld om de wachtlijsten voor locaties Beschermd wonen of Tussenvoorzieningen te overbruggen. Daarnaast zijn pauzeplekken niet bedoeld als time-out bed voor inwoners die een sanctie opgelegd gekregen hebben of als langdurige opvangplek voor dakloze mensen.

De gemeenten willen het product pauzeplekken en de voorwaarden die aan het product worden gesteld samen met Aanbieders verder vormgeven in de Dialoofase.

Doelgroep

Inwoners die gebruik maken van de Maatschappelijke opvang (percelen 1 en 2), Beschermd wonen (perceel 3), Trajectbegeleiding (perceel 4) of Beschermd Thuis (perceel 6) kunnen gebruik maken van pauzeplekken. Bij uitzondering mogen ook inwoners uit de regio, die gebruik maken van ambulante begeleiding vanuit de Wmo of behandeling van een GGZ-instelling, gebruik maken van het product om zo een plaatsing in de Maatschappelijke opvang of Beschermd Wonen, een Tussenvoorziening Beschermd Wonen of een behandelopname te voorkomen.

Toegang

Hoe de toegang tot de pauzeplekken verloopt, is onderwerp van gesprek tijdens de Dialoofase met de Geselecteerde Aanbieders.

Doelstelling

Het bieden van een pauzeplek waar inwoners met psychiatrische en/of psychosociale problematiek, al dan niet in combinatie met een LVB, tot rust kunnen komen.

Verwachte omvang

De gemeenten willen in de regio minimaal één centrale voorziening voor pauzeplekken realiseren met minimaal tien (10) bedden óf meerdere pauzeplekken inkopen bij verschillende Aanbieders. Dat is afhankelijk van de uitwerking van het product in de Dialoofase met de Aanbieders.

Aantal te contracteren Aanbieders

Het aantal te contracteren Aanbieders is afhankelijk van de uitwerking van het product pauzeplekken tijdens de Dialoofase want de gemeenten kunnen nu niet inschatten welke vorm van het product pauzeplekken het beste past in de regio.

Hierbij zijn er twee (2) opties mogelijk:

- Wanneer er gekozen wordt voor één centrale voorziening in de regio, willen de gemeenten een maximumaantal van drie (3) Aanbieders selecteren die deze centrale voorziening gezamenlijk realiseren. Minimaal één (1) van deze Aanbieders moet voornamelijk bestaan uit ervaringsdeskundigen;

- Wanneer er gekozen wordt voor het inkopen van meerdere pauzeplekken bij verschillende Aanbieders, hanteren de gemeenten geen maximumaantal Aanbieders.

Tarief

Voor de tariefstelling wordt onderscheid gemaakt tussen het tarief voor de locaties en voor trajectbegeleiding (perceel 4). De verwachting is dat het toekomstige tarief voor een pauzeplek bestaat uit drie kostencomponenten:

1. De kosten verbonden aan een locatie, bestaande uit:

- Huisvestingskosten (kapitaallasten, huur van het gebouw, onderhoud en inventaris);
- Hotelmatige kosten (bijvoorbeeld huishoudelijke verzorging, keukenpersoneel, de facilitaire dienst en dagelijkse welzijnsactiviteiten);
- Voedingskosten;
- Kosten in het kader van de veiligheid (zoals cameratoezicht, etc.).

2. Personele kosten, met betrekking tot:

- Aanwezigheid en begeleiding op de locatie overdag;
- aanwezigheid en begeleiding op de locatie 's nachts;
- beveiliging.

3. De aan- of afwezigheid van een groepsruimte.

De Wmo verplicht de gemeente tot het stellen van regels voor een goede verhouding tussen de prijs en de kwaliteit van een voorziening. Met deze aanbesteding willen de gemeenten samen met de Aanbieders komen tot een doorontwikkelde tariefstructuur, met een passende tariefstelling en begrensd door het budgettair kader. Dit verkennen de gemeenten in de Dialoofase in gezamenlijkheid met de Geselecteerde aanbieders. Door dit in gezamenlijkheid te doen, vergroten de gemeenten de inbreng en het draagvlak voor de uiteindelijke tarieven en de bekostigingsvorm. Om tot deze tarieven te komen heeft hebben de gemeenten een extern bureau om advies gevraagd. Het extern adviesbureau maakt gebruik van landelijke benchmarks, van input van Aanbieders via de Dialoofase, individuele gesprekken en van input van andere (centrum)gemeenten om te voldoen aan de gesteld eisen op grond van de Wmo en tot een reëel tarief te komen.

Voorwaarden

1. Werken met ervaringsdeskundigen.

Een Aanbieder die inschrijft op dit perceel dient aantoonbare ervaring te hebben met het werken met ervaringsdeskundigen. Aanbieders moeten ervaringsdeskundigen in dienst hebben of ruime ervaring hebben met het samenwerken met Aanbieders waarvan het merendeel van het personeelsbestand bestaat uit (vrijwillige) werknemers die ervaringsdeskundige zijn.

4.4.6 Perceel 6: Beschermd thuis

Productomschrijving

Beschermd thuis is een vorm van ambulante ondersteuning die 24 uur per dag, 7 dagen per week oproepbaar is. Door de inzet van Beschermd thuis wordt het 'gat' tussen de producten Beschermd wonen (perceel 3) en ambulante begeleiding vanuit de lokale Wmo gedicht. Inwoners die Beschermd thuis ontvangen wonen zelfstandig in de wijk en krijgen in de thuissituatie intensieve begeleiding. Die begeleiding is grotendeels op afspraak beschikbaar en moet daarnaast altijd opgeroepen kunnen worden door een inwoner. Aanbieders die inschrijven op dit perceel moeten dan ook in staat zijn om begeleiding te leveren die 24 uur per dag, 7 dagen per week oproepbaar is voor de inwoner.

Randvoorwaarde

Dit perceel wordt alleen gegund als uit de dialoog blijkt dat het product Beschermd thuis een aanvulling is op het product Trajectbegeleiding.

Doelgroep

Inwoners met een indicatie voor Beschermd wonen of voor een Tussenvoorziening (perceel 3). Inwoners wonen zelfstandig. Zij wonen op een plek waar zij kunnen blijven wonen, ook als hulp en ondersteuning niet meer geboden hoeven te worden.

Toegang

De toegang tot deze voorziening wordt bepaald door de gemeenten, net als voor de producten Beschermd wonen (perceel 3).

Doelstelling

Op basis van de omschreven gewenste bewegingen in hoofdstuk 3.2. zijn de volgende doelstellingen omschreven:

Hoofddoelstelling:

Beschermd thuis maakt het mogelijk dat inwoners in hun eigen woning intensieve ondersteuning kunnen ontvangen die 24 uur per dag, 7 dagen per week oproepbaar is.

Subdoelstellingen:

- Het voorkomen van instroom in de voorzieningen Beschermd wonen (perceel 3) en het bevorderen van uitstroom;
- Op- en afschaling van hulp en ondersteuning gemakkelijker realiseren;
- Stigmatisering van inwoners met psychiatrische problematiek tegengaan;
- Bijdragen aan de acceptatie van inwoners met psychiatrische problematiek in de wijk;
- Overlast voorkomen voor omwonenden.

Verwachte omvang

Op basis van het verdeelmodel van AEF, dat uitgangspunt is voor de budgetverdeling per gemeente, kan een inschatting worden gemaakt van de verdeling van de benodigde

ondersteuning over de regio. Uitgaande van de gewenste beweging van Beschermd wonen naar Tussenvoorzieningen en Beschermd thuis wordt ingezet op een verdeling 20% Beschermd wonen, 55% Tussenvoorzieningen en 25% Beschermd thuis. Voor Beschermd thuis is de schatting dat er in 2032 ongeveer 190 plekken (zowel ZiN als Pgb) nodig zullen zijn. In tabel 10 is percentueel weergegeven wat de verdeling per gemeente en per voorziening is.

Aantal te contracteren Aanbieders

Er wordt voor dit perceel niet voorzien in een maximumaantal te contracteren Aanbieders omdat er een koppeling zit tussen dit perceel en perceel 3. Voor Perceel 3 wordt geen maximumaantal te contracteren Aanbieders gehanteerd.

Tarief

De Wmo verplicht de gemeente tot het stellen van regels voor een goede verhouding tussen de prijs en de kwaliteit van een voorziening. Met deze aanbesteding willen de gemeenten samen met de Aanbieders komen tot een tariefstructuur, met een passende tariefstelling en begrensd door het budgettair kader. Dit verkennen de gemeenten in de Dialoofase in gezamenlijkheid met de Geselecteerde Aanbieders. Door dit in gezamenlijkheid te doen, vergroten de gemeenten de inbreng en het draagvlak voor de uiteindelijke tarieven en de bekostigingsvorm. Om tot deze tarieven te komen hebben de gemeenten een extern bureau om advies gevraagd. Het extern adviesbureau maakt gebruik van landelijke benchmarks, van input van Aanbieders via de Dialoofase, individuele gesprekken en van input van andere (centrum)gemeenten om te voldoen aan de gestelde eisen op grond van de Wmo en tot een reëel tarief te komen.

4.5. Duur van de Opdracht

De gemeenten realiseren zich dat de transformatie niet van de ene op de andere dag is gerealiseerd. Aanbieders hebben ruimte en zekerheid nodig om zich aan te passen en om te kunnen investeren in de doordecentralisatie. Om die reden wordt gekozen voor een langere contractduur van zes (6) jaar met de mogelijkheid om de Raamovereenkomst twee (2) keer met twee (2) jaar te verlengen. Dit betekent dat sprake is van een maximale looptijd van de Raamovereenkomst van tien (10) jaar, belopende de periode van 1 juli 2023 tot maximaal 1 juli 2033. Deze contractduur geldt voor alle hiervoor genoemde percelen.

5. DE AANBESTEDINGSPROCEDURE

5.1. Inleiding

Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang is door de doordecentralisatie en de ontwikkelopgave een uitdagende opdracht. De gemeenten zijn van mening dat alleen in samenwerking met de Aanbieders de Opdracht goed kan worden vormgegeven. Het is daarom de ambitie om samen met de Geselecteerde Aanbieders de perceelindeling en de uitvoeringsvoorwaarden vorm te geven.

Om deze samenwerking in een aanbesteding vorm te geven kiezen de gemeenten voor een aanbestedingsprocedure, op basis van de 'Sociale en Andere Specifieke diensten' (SAS-diensten), zoals deze is beschreven in de artikelen 2.6a, 2.38 en 2.39 van de Aanbestedingswet 2012. Hierbij wordt door middel van een Dialooggerichte Aanbesteding invulling aan de procedure gegeven.

Deze procedure is opgedeeld in drie (3) fasen, namelijk:

1. Selectiefase (Zie hoofdstuk 6);
2. Dialoofase (zie hoofdstuk 7), en;
3. Inschrijvingsfase (zie hoofdstuk 7).

Tijdens deze procedure gaan de gemeenten met de Aanbieders, die in de Selectiefase geselecteerd zijn, in dialoog om gezamenlijk de perceelindeling en de wijze van uitvoering van de Opdracht te bepalen. De onderwerpen voor de dialoofase zullen gebundeld worden op perceel en/of thema.

Na de Dialoofase worden het Inschrijvingsdocument, Programma van Eisen en de concept Raamovereenkomst opgesteld. De Geselecteerde Aanbieders worden hierna uitgenodigd zich in te schrijven op één (1) of meerdere percelen van de Opdracht. De intentie is om tot Raamovereenkomsten te komen met Aanbieders die door de Selectiefase komen. Daarbij is het voornemen om Raamovereenkomsten af te sluiten met het aantal Aanbieders dat in hoofdstuk 4.4 per perceel is weergegeven.

De Opdracht wordt per perceel gegund op basis van het gunningscriterium Beste Prijs-Kwaliteitverhouding.

Opdrachtgever acht deze procedure, gezien de Opdracht van de aanbesteding en afgezet tegen het karakter van de markt waarin de potentiële Aanbieders opereren een passende procedure.

De documenten behorende bij de Dialoofase en de Inschrijvingsfase zullen te zijner tijd alleen gedeeld worden met de Geselecteerde Aanbieders.

5.2. Klachtenloket

Alle potentiële Aanbieders kunnen een Klacht met betrekking tot deze aanbesteding indienen bij de Aanbestedende dienst.

De onderstaande werkwijze wordt gehanteerd bij het indienen van Klachten met betrekking tot de aanbesteding:

1. Ondernemers dienen hun Klachten schriftelijk in op mailadres tender@haarlem.nl, ter attentie van de klachten coördinator, onder vermelding van: 'Aanbesteding Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang' kenmerknummer 2022/446484;
2. In de klacht dient het volgende opgenomen te worden:
 - Duidelijke omschrijving van de Klacht;
 - Datum Klacht;
 - Naam Ondernemer;
 - Adres Ondernemer.
3. Het klachtenmeldpunt bevestigt de ontvangst van de Klacht. De Klacht wordt in behandeling genomen en binnen de termijn afgehandeld.

De afhandeling van de Klacht geschiedt door personen die niet direct betrokken zijn (geweest) bij deze aanbesteding.

Het indienen van Klachten, als ook het indienen van opmerkingen en suggesties, heeft in beginsel geen opschortende werking ten aanzien van de aanbesteding.

5.3. Tegenstrijdigheden

Deze aanbesteding is met zorg samengesteld. Als er desondanks tegenstrijdigheden en/of onvolkomenheden in voorkomen, wordt u verzocht de gemeenten hiervan voor de genoemde indieningsdatum op de hoogte te stellen.

Als naderhand blijkt dat deze aanbesteding tegenstrijdigheden en/of onvolkomenheden bevat en deze niet door potentiële Aanbieder(s) zijn opgemerkt, zijn deze voor risico van de Aanbieder. In alle gevallen van onduidelijkheid prevaleert deze aanbesteding of de, naar aanleiding van eventuele vragen in een nadere toelichting, gegeven uitleg. Bij gebreke van gestelde vragen prevaleert de interpretatie van de gemeenten. De gemeenten sluiten elke vorm van aansprakelijkheid voor de gevolgen van eventuele onvolkomenheden of onduidelijkheden volledig uit.

Het Selectiedocument is ook gebaseerd op het vastgestelde beleid van de gemeenten. Zij behoudt zich het recht voor het beleid te wijzigen. De gemeenten zullen in een dergelijk geval tijdig in overleg treden met (potentiële) Aanbieders.

5.4. Toepasselijk recht

Op deze aanbesteding is uitsluitend Nederlands recht van toepassing. Alle geschillen die uit deze aanbesteding en de af te sluiten Raamovereenkomst, voortvloeien, dienen te worden voorgelegd aan de bevoegde rechter te Den Haag.

5.5. Taal

De Aanmeldingen en alle mondelinge en schriftelijke communicatie gedurende de looptijd van de aanbesteding en de Raamovereenkomst, dient te geschieden in de Nederlandse taal.

5.6. Stoppen aanbesteding

De gemeenten behouden zich het recht voor om, zonder opgaaf van redenen, het aanbestedingsprocedure tijdelijk geheel of gedeeltelijk, of definitief te stoppen. Voor dit voortgangsrisico van de aanbestedingsprocedure kunnen de gemeenten – zolang de Opdracht nog niet definitief is gegund – niet aansprakelijk worden gesteld. Aanbieders kunnen op geen enkele wijze hieraan rechten ontlenen, noch zijn de gemeenten op welke wijze dan ook jegens Aanbieders schadeplichtig.

Aanbieders zijn zich hiervan bewust en aanvaarden het feit, dat Aanbieder geheel voor eigen rekening en risico meedoet aan deze aanbesteding.

5.7. Gestanddoeningstermijn

De gestanddoeningstermijn voor de Aanmelding bedraagt 90 kalenderdagen na de uiterste datum voor het indienen van de Aanmelding. Indien er een kort geding wordt aangespannen tegen de selectiebeslissing, bedraagt de gestanddoeningstermijn minimaal zes (6) weken na de onherroepelijke uitspraak in het kort geding.

Alle door Aanbieder overlegde gegevens zijn naar waarheid ingevuld en kunnen door Aanbieder gestand worden gedaan. De gemeenten behouden zich het recht voor op schadevergoeding in geval van onjuiste en/of onvolledige informatie en/of het niet kunnen nakomen van hetgeen door een Aanbieder is aangeboden.

5.8. Herzieningsclausule

De gemeenten houden zich het recht voor de Opdracht te wijzigen, ongeacht de geldelijke waarde ervan, zonder een nieuwe aanbestedingsprocedure in de navolgende gevallen:

- De gemeenten behouden zich het recht voor om de omvang van de Opdracht aan te passen als de bijdrage vanuit het Rijk wijzigt.
- De gemeenten behouden zich het recht voor om de Opdracht te wijzigen als de Wmo 2015 wijzigt.
- Verlenging vanwege onbedoelde vertraging: De gemeenten behouden zich het recht voor de looptijd van de Raamovereenkomst te verlengen in geval een nieuwe aanbesteding niet tijdig kan worden afgerond waardoor een nieuwe overeenkomst niet aansluitend op de vigerende Raamovereenkomst kan worden afgesloten. Dit kan het geval zijn als:
 - Een verliezende Aanbieder/Inschrijver in de nieuwe aanbesteding een kortgeding-procedure aanhangig is gemaakt;
 - De inhoud van een juridische uitspraak over de nieuwe aanbesteding leidt tot herbeoordeling of heraanbesteding;
 - Opdrachtgever aantoonbaar tijdig is gestart met een nieuwe aanbesteding maar door onvoorziene omstandigheden meer tijd nodig heeft om de aanbesteding af te ronden.

De verlenging van de Raamovereenkomst zal in dergelijke gevallen leiden tot die noodzakelijke verlenging die nodig is om een nieuwe Raamovereenkomst af te sluiten met een maximum van één (1) jaar (12 maanden).

De algemene aard van de Opdracht zal door de herzieningsclausule echter niet veranderen.

5.9. De Raamovereenkomst

De gemeenten zijn voornemens om met deze aanbestedingsprocedure Raamovereenkomsten te sluiten voor de Diensten zoals omschreven in hoofdstuk 4 (De Opdracht).

De Raamovereenkomsten worden afgesloten voor een initiële periode van zes (6) jaar met de optie op verlenging met twee (2) maal een periode van twee (2) jaar. De inwerkingtreding van de Raamovereenkomsten is voorzien met ingang van 1 juli 2023. Dit betekent dat sprake is van een maximale looptijd van tien (10) jaar, belopende de periode van 1 juli 2023 tot maximaal 1 juli 2033.

Volgens de Aanbestedingswet (art. 2.140 AW) is de looptijd van een Raamovereenkomst niet langer dan vier (4) jaar, behalve in uitzonderingsgevallen die gemotiveerd zijn. De gemeenten realiseren zich dat de transformatie niet van de ene op de andere dag is gerealiseerd. De ontwikkelopgaven worden opgenomen in de Raamovereenkomst, waardoor ruimte wordt gecreëerd om in samenwerking met Aanbieders afspraken bij te stellen. De gemeenten zijn van mening dat de Aanbieders de tijd en stabiliteit gegeven moet worden zodat kan worden doorgebouwd aan de beoogde ontwikkeling. Gestreefd wordt daarom naar meerjarige afspraken om zowel inwoners als Aanbieders voldoende zekerheid te bieden. De gemeenten zoeken daarbij naar de juiste balans tussen flexibel kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen en inzichten en zekerheid voor Aanbieders. Voor Aanbieders moet het lonen om te investeren in vernieuwing die bijdraagt aan een optimale ondersteuning aan inwoners.

Aanbieders hebben ruimte en zekerheid nodig om zich aan te passen en om te kunnen investeren in de doordecentralisatie. Met deze aanpassing van de duur van de Raamovereenkomst(en) willen de gemeenten de aanbesteding toegankelijker maken voor een grotere groep van potentiële Aanbieders.

De Raamovereenkomsten bieden geen afnamegarantie.

Omdat de concept Raamovereenkomst mede als discussiestuk ingebracht wordt gedurende de Dialoofase, is deze nog niet als bijlage toegevoegd aan dit Selectiedocument.

Per deelnemende gemeente wordt met elke gegunde Inschrijver een separate Raamovereenkomst gesloten.

5.10. Toepasselijkheid Algemene Inkoopvoorwaarden

Op de aanbesteding en de hieruit voortkomende Raamovereenkomsten zijn uitsluitend de Algemene Inkoopvoorwaarden Diensten van de gemeente Haarlem, welke op 3 april 2018 zijn vastgesteld door B&W, van toepassing, voor zover daarvan in de Raamovereenkomsten niet wordt afgeweken.

Aanbieder conformeert zich volledig en onvoorwaardelijk aan de bijgevoegde Algemene Inkoopvoorwaarden Diensten van de gemeente Haarlem (Bijlage 5).

De toepasselijkheid van eventueel door Aanbieder gehanteerde algemene voorwaarden, wordt hierbij nadrukkelijk van de hand gewezen.

5.11. Planning aanbesteding

De onderhavige aanbesteding zal verlopen volgens de onderstaande planning.

LET OP: De datum voor het indienen van vragen gepubliceerd op TenderNed betreft de datum voor het stellen van vragen in de eerste ronde. Deze zal worden aangepast als de eerste termijn verstreken is.

De planning

SAS- procedure Aanbestedingsprocedure, op basis van de 'sociale en andere specifieke diensten' (SAS), zoals deze is beschreven in de artikelen 2.6a, 2.38 en 2.39 van de Aanbestedingswet 2012.		Datum
Selectiefase	Publicatie aankondiging van de Opdracht, bestaande uit o.a.; • Selectiedocument • Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA) • Algemene Inkoopvoorwaarden Diensten • Opgave(n) referentieproject(en)/ Verklaring opgedane ervaring • SROI-protocol (indien van toepassing) Overige (bijv. onderzoeksverslagen)	31 maart
	Inlichtingenbijeenkomst	12 april 2022 om 10.30 uur
	Uiterlijke ontvangst van vragen	25 april 2022
	Publicatie Nota van Inlichtingen	6 mei 2022
	Uiterste datum van Aanmelden, bestaande uit, o.a.: - Documenten ter toetsing Uitsluitingsgronden, zijnde UEA, Gedragsverklaring Aanbesteden (GVA) - Derdenverklaring (en) - Documenten ter toetsing Geschiktheidseisen, ten aanzien van o.a. beroepsbekwaamheid (KvK- uittreksel), financieel en economische draagkracht (accountantsverklaring/ jaarrekening/ jaarverslag en/ of samenstellingsverklaring), verzekering, technische bekwaamheid (kerncompetenties – opgedane ervaring), kwaliteitsborging (kwaliteitssysteemcertificaat) - Uitvoeringsvoorwaarden SROI en Duurzaamheid en Milieu. (Let op sommige documenten worden pas bij verificatie, op verzoek, ingediend)	20 mei 2022
	Beoordeling: 1. Inhoud van de Aanmelding (controle op volledigheid en juiste wijze van indienen conform voorschriften) 2. Uitsluitingsgronden (toetsing of geen Uitsluitingsgronden van toepassing zijn op Aanmelder)	20 mei - 3 juni 2022

	3. Geschiktheidseisen (vaststellen geschiktheid door toetsing op gestelde geschiktheidseisen, zoals financiële draagkracht/ technische bekwaamheid (kerncompetenties – opgedane ervaring) 4. Opstellen selectieadvies en brieven	
	Versturen selectiebeslissing en verificatie van de Geselecteerde Aanbieders.	9 juni 2022
	Bezwaartermijn, waarin afgewezen Aanbieders nadere toelichting kunnen vragen.	9 juni - 24 juni 2022
	Bekendmaken definitieve selectie.	28 juni 2022
Dialogofase	Versturen dialoogdocument, uitnodiging deelname Geselecteerde Aanbieders	29 juni 2022
	Thema 1	5 sept – 30 december 2022
	Thema 2	
	Thema 3	
	Thema 4	
	Thema 5	
	Thema 6	
	Opstellen concept Raamovereenkomst en programma van eisen.	
Inschrijvings- en gunningsfase	Versturen uitnodiging deelname, bestaande uit o.a.;	10 jan – 19 jan 2023
	- Concept Raamovereenkomst; - Programma van eisen.	
	Mogelijkheid tot het stellen van vragen en het doen van voorstellen tot wijzigingen.	20 jan – 10 feb 2023
	Verzending van definitief Raamovereenkomst en programma van eisen.	6 maart 2023
	Uiterste datum van instemming met Raamovereenkomst en programma van eisen en inschrijving	20 maart 2023
	Bezwaartermijn	21 maart – 10 april 2023
	Definitieve gunning	11 april 2023
Inkoopprocedure afkondigen	Publicatie aankondiging gegunde Opdracht.	Mei 2023
Implementatie		11 april tot 1 juli 2023

De gemeenten behouden zich het recht voor om de aangegeven planning te wijzigen. Voor het meest actuele overzicht van de planning, bekijkt Aanbieder de planning in TenderNed. In het geval wijziging van de beoogde planning noodzakelijk is, wordt dit naar alle betrokkenen gecommuniceerd. Aanbieders kunnen geen rechten ontleen aan deze planning.

6. SELECTIEFASE

De Selectiefase bestaat uit de volgende stappen:

1. Publicatie van het Selectiedocument
2. Inlichtingenronde
3. Indienen van vragen en Nota van inlichtingen
4. Indienen en opening van de Aanmelding
5. Selectie door de gemeenten

6.1 Publicatie van het Selectiedocument

Deze aanbestedingsprocedure zal volledig digitaal via het Aanbestedingsplatform van TenderNed geschieden. Voor instructies over het gebruik van en digitaal aanbieden in TenderNed wordt verwezen naar:

<https://www.tenderned.nl/cms/voor-ondernemingen/starten-met-tenderned>.

Het is uitsluitend toegestaan uw Inschrijving in te dienen via TenderNed. Dit betekent onder andere dat:

- Aanbieder zich registreert op het platform TenderNed;
- Het indienen van vragen via de vraag & antwoord module verloopt;
- De Nota van inlichtingen via de vraag & antwoord module gepubliceerd wordt;
- Alle overige communicatie via de berichtenmodule verloopt.

De Aanbieder is zelf verantwoordelijk voor het indienen van de digitale Aanmelding. Bij vragen of onduidelijkheden over de werking van TenderNed kan er contact opgenomen worden met de Servicedesk via servicedesk@tenderned.nl of op telefoonnummer: 0800 – 836 3376.

Let op! De gemeenten raadt Aanbieders aan om ruim voor de deadline te verifiëren of uw onderneming juist is geregistreerd op www.tenderned.nl en of er een persoon bevoegd is om namens uw organisatie een Aanmelding digitaal in te dienen. Indien dit niet het geval is, dient Aanbieders zich eerst te registreren.

6.2 Inlichtingenbijeenkomst

Via een (digitale) inlichtingenbijeenkomst wensen de gemeenten informatief op te treden richting potentiële Aanbieders. Daarvoor wordt een inlichtingenbijeenkomst georganiseerd waarin onder andere een toelichting wordt gegeven op de opdracht, de aanbestedingsprocedure en de wijze van aanmelden. Deelname aan deze bijeenkomst is niet verplicht. De bijeenkomst vindt plaats op 12 april om 10.30 uur (*zie ook de planning onder paragraaf 5.11*).

Aanbieder kan maximaal met twee (2) personen aanwezig zijn bij de inlichtingenronde.

Aanmelden kan uiterlijk tot twee (2) werkdagen voorafgaand aan de inlichtingenronde door middel van een bericht via het Aanbestedingsplatform aan genoemd contactpersoon.

Bij aanmelding geeft u de volgende gegevens door:

1. Gegevens Aanbieder (firmanaam);
2. Gegevens contactpersoon (naam, e-mailadres en telefoonnummer).

Eventuele vragen zullen tijdens de inlichtingenronde niet beantwoord worden. Deze vragen kunt u stellen via de Nota van inlichtingen.

6.3 Indienen van vragen en Nota van inlichtingen

Als potentiële Aanbieder wordt u in de gelegenheid gesteld vragen te stellen en/of opmerkingen te maken over alle inhoudelijke- en procedurele aspecten van voorliggende aanbesteding.

Vragen en/of opmerkingen kunnen, met inachtneming van de gestelde termijnen, **doorlopend** gesteld worden aan Aanbestedende dienst via de vraag & antwoord module.

Op de in de planning opgenomen datum stellen de gemeenten een Nota van inlichtingen beschikbaar met daarin opgenomen alle gestelde vragen en antwoorden. De laatste Nota van inlichtingen zal minimaal tien (10) kalenderdagen voor de uiterste datum voor het indienen van de Inschrijvingen ter beschikking worden gesteld. De Nota('s) van inlichtingen die de gemeenten ter beschikking stellen dienen te worden beschouwd als integraal onderdeel van de Aanbestedingstukken.

Het in de Nota('s) van inlichtingen gestelde, prevaleert boven de Aanbestedingsstukken waarbij latere Nota('s) van inlichtingen prevaleren boven eerdere mededelingen. (Mondelinge) toezeggingen of afspraken, die niet in de Nota('s) van inlichtingen zijn vastgelegd, zijn niet bindend en geldig voor de gemeenten.

De gemeenten garanderen niet dat zij vragen die worden gesteld na de in de planning genoemde datum in behandeling neemt en beantwoord. Het staat de gemeentent evenwel vrij om geen antwoord te geven op tijdig ingediende vragen en/of gevolg te geven aan gemaakte opmerkingen.

Na deze vragenronde staan alle inhoudelijke- en procedurele aspecten van voorliggende aanbesteding definitief vast.

6.4 Indienen en openen van de Aanmeldingen

Indienen van de Aanmelding

- De Aanmelding dient gebaseerd te zijn op dit Selectiedocument, inclusief alle bijlagen en de Nota('s) van inlichtingen;
- De Aanmelding kan uitsluitend digitaal worden ingediend;
- Aanmeldingen dienen uiterlijk op de in de planning aangegeven datum en tijdstip te zijn ingediend;
- Aanmeldingen en bijbehorende documenten kunnen na het sluiten van de sluitingsdatum niet meer worden ingediend c.q. geüpload en worden daarmee niet meer toegelaten tot de procedure;
- Het tijdig indienen van de Aanmelding is geheel voor rekening en risico van de Aanbieder;

- Door de gemeenten worden geen kosten vergoed inzake het uitbrengen van de Aanmelding;
- Aanmeldingen die worden aangeboden, anders dan via het Aanbestedingsplatform, worden niet geaccepteerd;
- Mocht onverhoopt TenderNed niet beschikbaar zijn, waardoor u uw Aanmelding niet kunt indienen, dan dient u per direct contact op te nemen met TenderNed en de Aanbestedende dienst.

Opening Aanmeldingen

- Na sluiting van de termijn voor het indienen van Aanmeldingen worden de Aanmeldingen uit de digitale kluis gedownload en start de beoordelingsprocedure;
- Aanbieders kunnen bij de opening van de Aanmeldingen niet aanwezig zijn;
- De Aanmelding dient volledig en consistent te zijn. Mocht blijken dat er informatie wordt gemist of dat de verstrekte informatie niet consistent is met de corresponderende documentatie en/of bijlagen, dan wel afwijkt van nadere informatie die ingewonnen wordt bij de Aanbieder, van algemeen bekende marktinformatie of van andere betrouwbare informatie dan kan de Aanmelding worden uitgesloten van de procedure.

De gemeenten behouden zich het recht voor Aanmeldingen niet in behandeling te nemen als niet alle gevraagde gegevens aangeleverd zijn of als de wijze van aanbieden afwijkt van hetgeen gesteld in deze vraag.

6.4.1 Vertrouwelijkheid

- De informatie die in uw Aanmelding wordt verstrekt zullen de gemeenten als strikt vertrouwelijk behandelen en niet aan derden worden verstrekt, tenzij het informatie betreft die als gevolg van een wettelijke verplichting openbaar moet worden gemaakt of al openbaar is;
- De Aanbieder mag de gegevens die de gemeenten haar in verband met deze aanbesteding ter beschikking stelt alleen gebruiken voor het doel waarvoor ze zijn verstrekt. Aanbieder dient vertrouwelijk om te gaan met de door de gemeenten verstrekte informatie;
- Geheel of gedeeltelijk overnemen, reproductie of bewerking van (delen van) de inhoud van deze aanbesteding zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de gemeenten, is niet toegestaan.

6.4.2 Samenwerkingsverband

Combinatie

Een Combinatie van partijen als Aanbieder is toegestaan. De Combinatie dient door het invullen van het Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA) aan te geven welke partij en contactpersoon het aanspreekpunt is tijdens deze aanbestedingsprocedure, gedurende de looptijd van de Raamovereenkomst en hoe de taakverdeling binnen de Combinatie geregeld is.

Combinanten benaderen de gemeenten alleen namens de Combinatie.

Partijen in een Combinatie kunnen niet tevens apart of in een andere Combinatie aanmelden. Indien daarvan toch sprake is, zijn alle betreffende Aanmeldingen ongeldig. Het is bij de Inschrijvingsfase mogelijk om de Combinatie aan te passen.

Bij de Inschrijvingsfase geldt dat alle Combinanten gezamenlijk en hoofdelijk aansprakelijk zijn voor een juiste en complete afhandeling van de door hen aanvaarde Opdracht en alle uit de Opdracht voortvloeiende verplichtingen. Het is voor de gemeenten belangrijk dat de kwaliteit van de dienstverlening gedurende de looptijd van de Raamovereenkomst constant blijft. Als een Combinatie wordt ontbonden dient Opdrachtnemer dit onverwijld aan de gemeenten te melden. In beginsel wordt de Raamovereenkomst dan ontbonden.

Beroep op Derden

Indien Aanbieder voor enige Geschiktheidseis, als bedoeld in dit Selectiedocument, een beroep moet doen op inbreng van Derden, zoals de holding, de moedermaatschappij of een Onderaannemer, dan toont Aanbieder in zijn Aanmelding aan dat hij een beroep op deze Derde kan doen. Aanbieder vermeldt in het Uniform Europees Aanbestedingsdocument op welke Derden hij een beroep doet. Het is bij de Inschrijvingsfase mogelijk om een beroep op derden te wijzigen.

Onderaanneming

De gemeenten staan een samenwerking van de Aanbieder met een ander bedrijf als Onderaannemer toe. Aanbieder en Onderaannemer geeft in zijn Aanmelding in het UEA aan welk deel van de Opdracht door een Onderaannemer wordt uitgevoerd. Aanbieder dient aan te tonen dat hij voor de Opdracht gebruik kan maken van de Onderaannemer en diens capaciteit. Aanbieder blijft verantwoordelijk voor een juiste en complete afhandeling van de door hem aanvaarde Opdracht en alle uit de Opdracht voortvloeiende verplichtingen en is bij gebreke daarvan volledig aansprakelijk. Het is voor de gemeenten belangrijk dat de kwaliteit van de dienstverlening gedurende de looptijd van de Raamovereenkomst constant blijft.

Opdrachtnemer mag tijdens de looptijd van de Raamovereenkomst slechts een Onderaannemer vervangen (en/of inschakelen) na schriftelijke goedkeuring door de gemeenten. De in te schakelen Onderaannemer dient in dat geval te voldoen aan alle in deze aanbestedingsprocedure gestelde Geschiktheidseisen en er mogen geen Uitsluitingsgronden op de Onderaannemer van toepassing zijn. De goedkeuring zal in ieder geval niet worden verleend als dit een wezenlijke wijziging van Opdracht oplevert of kan opleveren.

Het is bij de Inschrijvingsfase mogelijk om een wijziging aan te brengen in de onderaannemingen.

Let op:

Het is Ondernemers niet toegestaan om meer dan één (1) Aanmelding in te dienen, ongeacht of dit zelfstandig, als Ondernemer of als Combinant plaats vindt.

Als meerdere ondernemingen van één (1) concern zich willen inschrijven (zelfstandig of als Combinatie), moeten zij – op verzoek van de gemeenten – kunnen aantonen dat:

- Zij hun Aanmelding onafhankelijk hebben opgesteld van de andere Aanbieders die deel uitmaken van het concern;
- Zij hierbij strikte vertrouwelijkheid in acht hebben genomen.

Als zij dit niet eenduidig en naar genoegen van de gemeenten kunnen aantonen, dan leidt dit tot uitsluiting van verdere deelname aan de aanbestedingsprocedure van alle tot het betreffende concern behorende Aanbieders.

6.5 Selectie door gemeenten

Met de publicatie van dit Selectiedocument start de Selectiefase. De Aanbieders die geselecteerd worden na afronding van de Selectiefase kunnen deelnemen aan de Dialoofase. Aanbieders die zich niet Aanmelden of niet geselecteerd worden, zijn daarmee uitgesloten van de verdere Aanbestedingsprocedure en dus om een Inschrijving te doen. Zij kunnen zich later nog wel aansluiten bij de Geselecteerde Aanbieders en of bij de gecontracteerde Opdrachtnemer.

Hieronder leest u op welke wijze een Aanbieder zich kan selecteren en wat de gemeenten minimaal van de Aanmelding verwachten. Ook wordt het proces toegelicht hoe de gemeenten komen tot de selectie van de Aanbieders.

Aan de hand van de in dit hoofdstuk opgenomen gegevens wordt vastgesteld of er Uitsluitingsgronden op Aanbieders van toepassing zijn. Ook wordt de geschiktheid van de Aanbieder(s) vastgesteld aan de hand van de zogeheten Geschiktheidseisen. Indien blijkt dat een Aanbieder niet voldoet aan de gevraagde eisen, leggen de gemeenten de Aanmelding ter zijde en wordt verder niet inhoudelijk beoordeeld.

U komt in aanmerking voor deelname aan de Dialoofase wanneer:

1. Geen van de Uitsluitingsgronden op u, uw Combinant(en) en uw eventuele Onderaannemers (waarop u zich beroept om te voldoen aan de Geschiktheidseisen) van toepassing zijn. Deze zijn uitgewerkt in paragraaf 6.5.1;
2. U voldoet aan de Geschiktheidseisen. Deze zijn uitgewerkt in paragraaf 6.5.2.

De gemeenten hebben getracht de geschiktheidseisen zo laagdrempelig mogelijk te houden.

Elke Aanmelding die niet voldoet aan alle Geschiktheidseisen of waarop één of meer van de Uitsluitingsgronden op van toepassing zijn, valt af. De gemeenten behouden het recht om bij de voorlopige selectie de officiële bewijsstukken, die behoren bij de Geschiktheidseisen van de Aanbieder die voorlopig als Aanbieders geselecteerd zijn, op te vragen.

Ten aanzien van Uitsluitingsgronden en Geschiktheidseisen wordt er onderscheidt gemaakt tussen twee (2) wijzen van indienen van bewijsstukken. Bewijsstukken die bij de Aanmelding gevoegd dienen te zijn en bewijsstukken die de Aanbieder op eerste verzoek van de gemeenten dient aan te leveren. Op eerste verzoek van de gemeenten betekent dat de Aanbieder de bewijsstukken en/of documentatie binnen zeven (7) werkdagen dient te overleggen.

Als op Aanbieder één (1) of meer Uitsluitingsgronden van toepassing zijn, wordt Aanbieder uitgesloten van verdere deelname aan de aanbestedingsprocedure.

Als Aanbieder niet volledig aan de gestelde Geschiktheidseisen voldoet, zal de Aanmelding als ongeldige Aanmelding terzijde gelegd worden en niet voor verdere beoordeling in aanmerking komen. De Uitsluitingsgronden en Geschiktheidseisen hebben zowel betrekking op de kwaliteit, financiële en economische draagkracht als op de technische- en beroepsbekwaamheid van de Aanbieder. Het doel van deze stap is om te beoordelen of de Aanbieders aan de minimumeisen voldoen.

6.5.1 Uitsluitingsgronden

Uitsluitingsgrond: Uniform Europees Aanbestedingsdocument

Voor deelname aan deze aanbesteding is het indienen van het “Uniform Europees Aanbestedingsdocument” (UEA) verplicht. Het UEA is in de vorm van een pdf-bestand bij dit Selectiedocument gevoegd (Bijlage 2). Aanbieder dient het UEA te downloaden, volledig in te vullen, rechtsgeldig te ondertekenen en te uploaden bij haar Aanmelding.

Door middel van het ondertekenen van het UEA verklaart Aanbieder, dat op haar onderneming geen van de gestelde Uitsluitingsgronden van toepassing zijn en voldoet aan alle gestelde Geschiktheidseisen in voorliggende aanbesteding.

Ook verklaart Aanbieder met het ondertekenen van het UEA in te stemmen met alle beschreven (vorm)voorschriften, voorwaarden en eisen in het Selectiedocument en verklaart te voldoen aan alle gestelde eisen.

Let op:

- Het formulier vult meerdere keren automatisch de voor de Aanbieder positieve antwoorden in. Het blijft de verantwoordelijkheid van Aanbieder om te verifiëren of dit klopt;
- Voor een optimaal gebruik en een juist werking van het interactieve pdf-document van het UEA wordt geadviseerd het document direct op te slaan op de computer en niet te openen in een browser. Na het downloaden kan het document via de computer het best geopend worden met Acrobat Reader DC.

Uitsluitingsgrond: Ernstige beroepsfouten

Het Uniform Europees Aanbestedingsdocument vraagt ook of Aanbieder zich schuldig heeft gemaakt aan ernstige beroepsfouten. Ernstige beroepsfouten zien op de integriteit van de onderneming, het omvat elk onrechtmatig gedrag dat invloed heeft op de professionele geloofwaardigheid. Hierbij is het volgende van belang. De gemeenten vinden dat Aanbieder in ieder geval een ernstige beroepsfout heeft begaan indien de onderneming (waar ook de medewerkers, vertegenwoordigers en ondergeschikten onder vallen) met kwade opzet voordeel verschaft of heeft verschaft aan een medewerker, ondergeschikte of vertegenwoordiger van de gemeente. De gemeenten vinden dat Aanbieder zich schuldig heeft gemaakt aan een aanzienlijke of voortdurende tekortkoming in een overheidsopdracht, als diens onderneming zich bij eerdere (overheids)opdrachten schuldig heeft gemaakt aan grove wanprestatie of (wan)gedrag dat ernstige twijfel doet rijzen aan de betrouwbaarheid van de onderneming.

- De gemeenten kunnen bij deze aanbestedingsprocedure gebruik maken van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (hierna: Wet Bibob) om te toetsen of er bij een Aanbieder sprake is van één van de verplichte of facultatieve Uitsluitingsgronden, waaronder de hierboven genoemde ernstige beroepsfout. De gemeenten kunnen hierover aan het Landelijk Bureau Bibob advies vragen. Het advies dat het Landelijk Bureau Bibob op basis van de uitkomst van haar onderzoek zal uitbrengen, is voor de gemeenten niet bindend. De gemeenten beoordelen een zelf, mede aan de hand van het advies.
- De gemeenten kunnen in geval van toepassing van de Wet Bibob aan een Aanbieder verzoeken een vragenformulier als bedoeld in artikel 30, vijfde lid van de Wet Bibob in te vullen. Dit vragenformulier is erop gericht gegevens te verkrijgen, zodat het Landelijk Bureau Bibob onderzoek kan doen. U bent dan verplicht de voor het onderzoek noodzakelijke gegevens en bescheiden te verschaffen. Als u weigert om (voldoende) gegevens te verschaffen, wordt u uitgesloten van de verdere aanbestedingsprocedure.

Uitsluitingsgrond: Gedragsverklaring Aanbesteden (GVA)

De gemeenten zullen de Aanbieder die voor selectie in aanmerking komt, als bewijsstuk bij zijn UEA, verzoeken een Gedragsverklaring Aanbesteden (GVA) te overleggen. Op verzoek overlegt u de gegevens binnen zeven (7) werkdagen.

Een GVA is een verklaring dat uit een onderzoek is gebleken dat er geen bezwaren zijn dat een natuurlijk persoon of rechtspersoon inschrijft op een overheidsopdracht, speciale-sectoropdracht, concessieovereenkomst voor openbare werken of prijsvraag. Justis verstrekt de GVA namens de minister van Justitie en Veiligheid.

Voor meer informatie over de GVA zie: <https://www.justis.nl/producten/gva/gva-aanvragen/>.

De te overleggen GVA mag op het moment van de Aanmelding niet ouder zijn dan twee (2) jaar. De GVA dient aangevraagd te worden bij het Ministerie van Justitie.

Wanneer sprake is van een buitenlandse onderneming, kan, als er in het land waar het bedrijf gevestigd is geen gelijkwaardig formulier bestaat, in plaats van de GVA een verklaring onder ede of een plechtige verklaring ten overstaan van een bevoegde rechterlijke of administratieve instantie, een notaris of een bevoegde beroepsorganisatie van dat land worden afgelegd en deze verklaring vervolgens overleggen aan de gemeenten.

Let op: Aanbieder dient er zelf rekening mee te houden dat het verkrijgen van de gevraagde verklaring enige tijd tot een aantal weken kan duren.

6.5.2 Geschiktheidseisen

Geschiktheidseis: Beroepsbekwaamheid

De Aanbieder dient ingeschreven te zijn in het handelsregister van de Kamer van Koophandel, dan wel een overeenkomstig beroeps- of handelsregister van het land van vestiging van de onderneming. Aan de hand van de Aanmelding in genoemd register onderzoeken de gemeenten of de Aanmelding rechtsgeldig is ondertekend.

De gemeenten zullen de Aanbieder die voor selectie in aanmerking komt, als bewijsstuk bij zijn UEA, verzoeken een actueel inschrijvingsbewijs in het handelsregister, niet ouder dan zes (6) maanden, gerekend vanaf de sluitingsdatum voor het indienen van de Aanmelding, te overleggen. De Aanbieder vult dit bewijs eventueel met documentatie aan, waaruit de rechtsgeldigheid van de handtekening van de Geselecteerde Aanbieder blijkt (volmacht(en)).

Indien de Geselecteerde Aanbieder een holding- of moedermaatschappij(en) heeft, dient de Geselecteerde Aanbieder tevens het inschrijvingsbewijs van deze holding- of moedermaatschappij(en) te overleggen.

Op verzoek overlegt de Geselecteerde Aanbieder deze gegevens binnen zeven (7) werkdagen.

Geschiktheidseis: Financieel en economische draagkracht

Met het indienen van de Aanmelding verklaart de Aanbieder financieel voldoende gezond te zijn om de Opdracht uit te voeren. Aanbieder dient een stabiele onderneming te zijn, wiens continuïteit is gegarandeerd gedurende de looptijd van de Opdracht, inclusief mogelijke verlenging(en).

Als de Aanbieder controleplichtig is, geldt dat de meest recente accountantsverklaring geen paragraaf bevat met negatieve continuïteitsverwachtingen. Aanbieder dient de meest recente jaarrekening en accountantsverklaring te kunnen overleggen.

Als de Aanbieder niet controleplichtig is, verklaart Aanbieder door ondertekening van het UEA dat de financiële en economische draagkracht van haar onderneming zodanig is dat de continuïteit van de dienstverlening gedurende de looptijd van de Opdracht, inclusief mogelijke verlenging(en), niet in gevaar komt. De gemeenten kunnen bij of na voorlopige gunning vragen om een jaarverslag en/of een beoordelings- of samenstellingsverklaring.

De gemeenten kunnen de Aanbieder die voor selectie in aanmerking komt, als bewijsstuk bij zijn UEA, verzoeken de hier genoemde bewijsstukken te overleggen.

Op verzoek overlegt u deze gegevens binnen zeven (7) werkdagen.

Geschiktheidseis: Verzekering

Aanbieder beschikt op de uiterste datum voor het indienen van de Aanmelding over een adequate verzekering of voorziening voor wettelijke- en/of bedrijfsaansprakelijkheid. Deze dient gedurende de gehele looptijd van de Raamovereenkomst geldig te zijn tot het tijdstip waarop Opdrachtnemer aan al zijn verplichtingen met betrekking tot de Opdracht heeft voldaan. Met adequaat wordt bedoeld dat de Aanbieder in het bezit is van een wettelijke- en/of bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering met een minimale dekking van € 2.500.000,- per gebeurtenis en een maximum van € 5.000.000,- euro per jaar.

Het is niet noodzakelijk dat een Combinatie als Combinatie verzekerd is, op voorwaarde dat de afzonderlijke partijen aan het samenwerkingsverband wel zoals geëist verzekerd zijn.

De Aanbieder die voor gunning van de Opdracht in aanmerking komt, overlegt binnen zeven (7)

werkdagen na eerste verzoek van de gemeenten, een afschrift van een recent bij Inschrijving geldig polisblad (niet ouder dan één (1) jaar).

Geschiktheidseis: Standaarden

Aanbieder beschikt over een kwaliteitsmanagementsysteem. Door Aanbieder wordt een beschreven kwaliteitssysteem gebruikt. Bewijs hiervan kan worden geleverd door het beschikken over certificering zoals bijvoorbeeld HKZ- certificering, ISO 9001, danwel op andere wijze waarmee Aanbieder in staat is aan te tonen dat door hem op systematische wijze (dat wil zeggen volgens een cyclus van plan-do-check-act) binnen de organisatie aan de kwaliteit van de bedrijfsprocessen wordt gewerkt.

Aanbieder verklaart door ondertekening van het Uniform Europees Aanbestedingsdocument dat hij aan bovenstaande voldoet. Ten bewijze van het feit aan het bovenstaande te voldoen, dient u het UEA in te vullen en te ondertekenen. Slechts de Aanbieder(s) die de gemeente voornemens is te selecteren binnen zeven (7) werkdagen na een eerste verzoek een digitale kopie van de originele certificaten te overleggen. Indien Aanbieder niet beschikt over de genoemde certificeringen, doch zich beroept op aantoonbaar werkende vergelijkbare systemen, berust de bewijslast hiertoe bij Aanbieder.

In het geval ondernemers besluiten om samen in te schrijven op de aanbesteding geldt het volgende:

- Onderaannemer(s) - Indien u zich aanmeldt als hoofdaannemer met Onderaannemer(s) hoeft alleen de hoofdaannemer aan te tonen dat hij aan bovenstaande eisen voldoet.
- Samenwerkingsverband - Indien u zich aanmeldt als Samenwerkingsverband, dan tonen de leden van het Samenwerkingsverband gezamenlijk aan dat zij aan bovenstaande eisen voldoen.
- Beroep op Derde(n) - Indien de U een beroep doet op een Derde(n) om op die manier te kunnen voldoen aan bovenstaande eisen, dan verstrekt de U daarvan bewijs.

De gemeenten kunnen hiernaast bij of na voorlopige selectie vragen om de klachtenprocedure, cliëntenonderzoek en/ of jaarverslag.

Geschiktheidseis: referenties

Aanbieder dient aan te tonen over voldoende deskundigheid en ervaring te beschikken om de onderhavige Opdracht naar behoren te kunnen uitvoeren. De gemeenten hebben hiertoe de volgende kerncompetenties gedefinieerd.

Aanbieder dient minimaal te voldoen aan beide volgende algemene kerncompetenties:

1. Aanbieder dient succesvolle en aantoonbare ervaring te hebben met de samenwerking met netwerkpartijen. Dit zijn de politie, handhaving, verslavingszorg, jeugdhulp, bemoeizorg, sociaal wijkteam en/of de toegang. U beschikt over minimaal 1 referentie bij een centrumgemeente waarbij u tijdens de uitvoering van de overeenkomst aantoonbaar actief heeft samengewerkt met minimaal 2 verschillende netwerkpartijen.

2. Aanbieder dient succesvolle en aantoonbare ervaring te hebben met samenwerking met de wijk/buurt. U beschikt over minimaal 1 referentie bij een centrumgemeente waarbij u tijdens de uitvoering van de overeenkomst aantoonbaar actief de samenwerking heeft opgezocht met de wijk/ buurt. Dit kunnen wijkraden, de politie, handhaving, bewonerscommissies of buurtbewoners zijn.

Daarnaast dient de Aanbieder te voldoen aan minimaal een (1) van onderstaande specifieke kerncompetenties:

1. Aanbieder dient succesvolle en aantoonbare ervaring te hebben met de exploitatie van een locatie in het kader van Maatschappelijke opvang. U beschikt over een referentie bij een centrumgemeente.
2. Aanbieder dient succesvolle en aantoonbare ervaring te hebben met de exploitatie van een locatie in het kader van een Beschermd wonen locatie. U beschikt over een referentie bij een centrumgemeente.
3. Aanbieder dient succesvolle en aantoonbare ervaring te hebben met de ondersteuning en begeleiding in het kader van Maatschappelijke Opvang en/of Beschermd Wonen en/of ervaring in het ondersteunen en begeleiden van de personen met meervoudige problematiek.

Let op: Aanbieder dient zich te realiseren dat in beginsel de door Aanbieder aangetoonde kerncompetentie mede bepaald over welke specifieke thema's Aanbieder in de dialoofase mee kan praten. Uiteindelijk kan een Aanbieder alleen Inschrijven op de percelen waar een Aanbieder aantoonbare ervaring mee heeft.

Aanbieder dient per genoemde kerncompetentie één (1) referentie te overleggen, waarmee hij aantoont te beschikken over de in de kerncompetentie gevraagde ervaring. Als een opgegeven referentieproject voldoet aan meer dan één (1) van de gevraagde kerncompetenties, dan is het toegestaan dit referentieproject meerdere keren op te geven.

Aanbieder dient hiervoor de bij deze vraag gevoegde formulieren voor de opgave van de referentieprojecten volledig in te vullen, rechtsgeldig te ondertekenen en bij het betreffende onderdeel in TenderNed te uploaden (in .pdf-formaat) (zie bijlage 3 Verklaring opgedane ervaring).

Voorstaande referentie(s) dienen te zijn opgedaan voor een gemeentelijk opdrachtgever.

De met de referentieprojecten aan te tonen ervaring dient opgedaan te zijn in de afgelopen drie (3) jaar. In de afgelopen drie jaar moet de opdracht minimaal 1 jaar zijn uitgevoerd, te rekenen vanaf de sluitingsdatum van de Aanmeldingen.

Bij ieder referentie vermeldt Aanbieder:

- De publieke- of privaatrechtelijke instantie(s) waarvoor de opdracht bestemd was.
- De adres- en contactgegevens en de naam en functie van de referent.

Let op: Het is Aanbieder niet toegestaan om bij de naam van de contactpersoon van de

referent de naam van eigen medewerkers in te vullen, tenzij uw referentie betrekking heeft op Opdrachtgever.

De gegevens over het op de kerncompetentie gerichte referentieproject dient gebaseerd te zijn op minimaal de hieronder opgenomen punten:

- Naam en beschrijving van de inhoud, omvang, looptijd van de uitgevoerde opdracht;
- De geleverde dienst;
- De naam en het adres van eventuele samenwerkingspartner(s)/ Onderaannemer(s), inclusief inhoud en omvang van de werkzaamheden.

Aanbieder dient er rekening mee te houden dat het de gemeenten vrij staat om de door Aanbieder opgegeven referent, zonder tussenkomst van Aanbieder, voor verificatiedoeleinden te benaderen. Ingeval de referentie niet succesvol nagetrokken kan worden of uit de verificatie blijkt dat het opgegeven referentieproject onjuistheden bevat en niet naar tevredenheid van de referent is verlopen kan besloten worden het referentieproject buiten beschouwing te laten en kan dit leiden tot het terzijde leggen, uitsluiten, van de Aanmelding voor verdere deelname aan de aanbesteding.

6.5.3 Bepalen selectie

Elke Aanmelding die niet verkeerd in de situaties zoals beschreven in de uitsluitingsgronden en voldoet aan de geschiktheidseisen en kwaliteitseisen, komt in aanmerking voor selectie en de daarbij horende deelname aan de dialoofase.

6.5.4 Bekendmaking resultaat van de selectie

De gemeenten maken de selectie van Aanbieders bekend via het aanbestedingsplatform en nodigen de Geselecteerde Aanbieders uit tot het participeren in de Dialoofase. De gemeenten stellen de dialoogdocumenten beschikbaar na het versturen van de Selectiebeslissing.

Verificatie van de officiële bewijsstukken die behoren bij de Geschiktheidseisen vindt plaats vóór het beschikbaar stellen van de dialoogdocumenten. Blijkt tijdens deze verificatie dat een Geselecteerde Aanbieder in zijn Aanmelding onjuiste informatie heeft verstrekt, dan sluiten de gemeenten deze Geselecteerde Aanbieder alsnog uit van verdere deelneming aan de procedure. Deze optie sluit de mogelijkheid voor de gemeenten om te beslissen de gehele procedure te stoppen niet uit.

6.5.5 Bezwaar maken tegen de Selectiebeslissing

De Aanbieder(s) die (vooralsnog) niet in aanmerking komt/komen voor deelname aan de Dialoofase, ontvangen van de gemeenten bericht voorzien van een motivering via het aanbestedingsplatform. Voor deze Aanbieders bestaat de mogelijkheid inlichtingen te vragen en in rechte op te komen tegen dit besluit door het aanhangig maken van een procedure in een kort geding bij de voorzieningenrechter. De termijn hiervoor is gesteld op vijftien (15) kalenderdagen na de verzenddatum van het bericht van afwijzing via TenderNed. Deze termijn is een vervaltermijn, waarna de Aanbieder niet meer in rechte kunnen opkomen tegen het besluit. Een verzoek om nadere toelichting laat deze datum ongewijzigd.

7. VERVOLGPROCEDURE

Dit hoofdstuk geeft een doorkijk in de volgende 2 fasen van de aanbesteding; de Dialoofase en de Inschrijvingsfase.

7.1 De Dialoofase

De gemeenten gaan ervan uit dat alle Geselecteerde Aanbieders deelnemen aan de inhoudelijke dialooggesprekken. Als een Geselecteerde Aanbieder gegronde redenen heeft om niet deel te nemen, dan kunnen de gemeenten een uitzondering maken. De Geselecteerde Aanbieder dient zo snel mogelijk na ontvangst van het dialoogdocument kenbaar te maken waarom deelname niet mogelijk is. De gemeenten houden zich het recht voor om te bepalen of er wel of geen sprake is van een gegronde reden. De Geselecteerde Aanbieders die niet deelnemen aan de Dialoofase ontvangen na de Dialoofase het Inschrijvingsdocument.

7.1.1 Inhoudelijke onderwerpen

Met de Geselecteerde Aanbieders worden meerdere inhoudelijke dialooggesprekken gevoerd. Afhankelijk van het aantal Geselecteerde Aanbieders zijn deze gesprekken een mix tussen individuele en groepsgerichte gesprekken. Het doel van dialooggesprekken is om inhoudelijke vraagstukken te bespreken, de definitieve perceelindeling te bepalen en te komen tot een passend Inschrijvingsdocument.

Dialoog: mogelijke gespreksonderwerpen

- Perceelindeling;
- De producten per perceel;
- De bekostiging en de tarifiering van de verschillende percelen;
- Afspraken over op- en afschalen van ondersteuning;
- Afspraken over in-, uit- en doorstroom en wachtlijsten;
- Afspraken over acceptatie en inclusie;
- Afspraken over sturing en doelgroepen;
- Kwaliteitsafspraken en KPI's;
- Gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van de opdracht;
- Innovatie en ontwikkeling;
- Administratieve lasten;
- Acceptatieplicht;
- Preventie en nazorg;
- Samenwerking met andere aanbieders die uitvoering geven aan percelen uit deze Opdracht;
- Samenwerking met netwerkpartijen zoals de sociale basis, bemoeizorgaanbieders, verslavingszorg, GGZ-instellingen, woningbouwcorporaties, handhaving, politie, etc.

De Dialoofase wordt nader uitgewerkt in het Dialoogdocument. In het dialoogdocument wordt ook uitgewerkt in hoeveel bijeenkomsten bovenstaande thema's worden besproken. In de bijlage 7 is een overzicht van mogelijke vragen die terugkomen in de dialoog. De gemeenten

nodigen de Geselecteerde Aanbieders uit om gespreksonderwerpen kenbaar te maken via de berichtenmodule TenderNed.

7.1.3 Participatie van stakeholders en (oud) cliënten tijdens de dialooffase

De gemeenten willen de Dialooffase gebruiken om zoveel als mogelijk directe input en feedback te krijgen van netwerkpartijen waarmee de Geselecteerde Aanbieder(s) de samenwerking zal moeten aangaan. Bij de Dialooffase worden ook ervaringsdeskundigen betrokken zodat het belang van de inwoner voorop blijft staan.

De volgende stakeholders worden betrokken in de dialooffase:

- BCT-medewerkers;
- Medewerkers (lokale) Beschermd wonen toegang;
- Verslavingszorg;
- GGZ-instellingen;
- Bemoeizorgpartners;
- Sociaal Wijkteam/Meerteam;
- Centrum voor Jeugd en Gezin;
- Jeugdhulpaanbieders;
- Ervaringsdeskundigen en/of (oud)cliënten.

Hiernaast kunnen ook andere stakeholders worden betrokken.

7.1.4 Afronding Dialooffase

De gemeenten verwachten de Dialooffase in juni 2022 te starten en eind 2022 af te ronden door het opstellen van een conceptprogramma van eisen en een concept Raamovereenkomst.

Als er inhoudelijke of procesmatige aanleiding toe is, verkorten of verlengen de gemeenten de Dialooffase. Dit delen de gemeenten aan Geselecteerde Aanbieders mede door middel van een bericht op TenderNed.

7.2 Inschrijvingsfase

Tijdens de Inschrijvingsfase wordt het Inschrijvingsdocument, programma van eisen en de concept Raamovereenkomst gedeeld. Middels een Nota van Inlichtingen kunnen Geselecteerde Aanbieders vragen stellen of tekstwijzigingen voorstellen. De gemeenten kunnen naar aanleiding hiervan wijzigingen doorvoeren in het programma van eisen en de concept Raamovereenkomst. Aanpassingen op de concept documenten betreffen geen wezenlijke wijziging.

De Geselecteerde Aanbieders worden hierna uitgenodigd zich in te schrijven op één (1) of meerdere percelen van de Opdracht.

Voor de beoogde percelen 2, 3, 4 en 6 geldt dat de Opdracht aan een Aanbieder wordt gegund op basis van het gunningcriterium Beste Prijs- Kwaliteitverhouding. De beoordeling vindt plaats door al dan niet in te stemmen met het definitieve programma van eisen en de Raamovereenkomst. De intentie is om tot een Raamovereenkomst te komen met de Geselecteerde Aanbieders.

Voor het beoogde perceel 1; de Maatschappelijke opvang en perceel 5; Pauzeplekken, geldt dat de Opdracht aan een Aanbieder wordt gegund op basis van de Inschrijving met de Beste Prijs-Kwaliteitverhouding. Aanbieders schrijven zich voor deze beoogde percelen in door inhoudelijk aan te geven hoe de Aanbieder invulling geeft aan de in de dialoog geformuleerde uitgangspunten.

Hoe uitgebreid de Inschrijving voor perceel 1 en perceel 5 moet zijn, hangt mede af van de mate waarin er concrete afspraken kunnen worden gemaakt naar aanleiding van de dialoog met Geselecteerde Aanbieders. De gemeenten gaan op zoek naar partijen die het beste invulling geven aan het toepassen van:

- de inhoudelijke uitgangspunten;
- de sturingsuitgangspunten.

Deze voorlopige gunningscriteria zullen aan de hand van de Dialoogfase concreet gemaakt worden. Zo zou het kunnen zijn dat uit de dialoog naar voren komt dat bepaalde onderdelen zich minder goed lenen om de Inschrijvingen te beoordelen op onderscheidend vermogen.

Bijvoorbeeld als de gemeenten besluiten bepaalde onderdelen op te nemen in de concept Raamovereenkomst waardoor Aanbieders zich hierop niet meer kunnen onderscheiden. In dergelijke gevallen kan het zijn dat dit leidt tot aanpassing van een criterium.

Wijzigingen in de criteria vindt in volledige transparantie en overleg met de Geselecteerde Aanbieders in de dialoog plaats.

Na de beoordeling en een keuze voor een of meerdere Inschrijvers voor perceel 1 en 5, volgt het opstellen en ondertekenen van de Raamovereenkomst.

BIJLAGE 1. BEGRIPPENLIJST

BIJLAGE 2. UNIFORM EUROPEES AANBESTEDINGSDOCUMENT

Zie aparte bijlage.

BIJLAGE 3. VERKLARING OPGEDANE ERVARING

Zie aparte bijlage.

BIJLAGE 4. DERDE(N)VERKLARING

Zie aparte bijlage.

BIJLAGE 5. ALGEMENE INKOOPVOORWAARDEN DIENSTEN HAARLEM

Zie aparte bijlage.

BIJLAGE 6. SAMENVATTING

UITKOMSTEN ONDERZOEKEN

Om de kwaliteit en de effectiviteit van het huidige model te meten zijn er in de periode van 2018 tot met 2021 in opdracht van de gemeenten verschillende onderzoeken uitgevoerd. Hieronder worden de onderzoeken die relevant zijn voor de aanbesteding toegelicht en de uitkomsten kort omschreven.

Ambulantisering en Regionalisering van MO en BW in de regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer (N. Boesveldt, Universiteit Utrecht, 2018- 2022)⁴

Het doel van dit onderzoek is om samen met (oud)cliënten en andere relevante stakeholders de voorbereiding op de doordecentralisatie in onze regio te volgen. Dit onderzoek loopt tot 2022 en is onderdeel van een landelijk onderzoek. Aan dit landelijke onderzoek doen in totaal vijf regio's in Nederland mee. Inmiddels zijn er drie rapportages opgeleverd over deze regio. In deze paragraaf wordt de laatste stand van zaken toegelicht door de uitkomsten van de derde rapportage samen te vatten.

In de derde rapportage over onze regio stond het cliëntperspectief centraal. De onderzoekers spraken met 27 (oud)cliënten uit de Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen. De onderzoekers vatten de conclusies samen op drie hoofdthema's:

1. Werken aan herstel in de opvang en in Beschermd Wonen

- Kleinschalige opvanglocaties met eigen voorzieningen en eigen motivatie zijn belangrijke factoren voor herstelproces;
- Het vinden van een passende plek voor cliënten met complexe problematiek of een dubbeldiagnose in deze regio blijft lastig;
- Een groot aantal van de participanten is tevreden met de trajectbegeleiding in de Maatschappelijke Opvang.

2. Uitstroomtraject naar een zelfstandige woning in de regio:

- Hoewel een deel van de Beschermd Wonen cliënten aangeven heeft eerder te hadden kunnen uitstromen gaat de uitstroom uit deze voorzieningen gemiddeld sneller dan voorheen;
- Economisch daklozen lijken teveel tussen wal en het schip te vallen;
- Bij uitstroom wordt contact met de woningbouw ervaren als zakelijk, maar prettig.

3. Zachte landing en goede start in de wijk:

- Continuïteit van begeleiding bij uitstroom uit de opvang of Beschermd Wonen naar de wijk wordt door de meerderheid van de participanten als positief ervaren;

⁴ Alle rapportages zijn terug te vinden via de link: [Regio Zuid-Kennemerland, IJmond en de Haarlemmermeer – Onderzoek MO/BW \(uva.nl\)](https://uva.nl/regio-zuid-kennemerland-ijmond-en-de-haarlemmermeer-onderzoek-mo/bw)

- Het merendeel van de uitstromers uit de opvang maakt kennis met een lokale wijkprofessional. Bij uitstroom uit Beschermd Wonen vond dit contact minder vaak plaats;
- Verschillende uitstromers geven aan een voorkeur te hebben voor ‘volkswijken’ omdat ze daar makkelijk aanspraak hebben en er onderling veel acceptatie is.

Trajectbegeleiding Maatschappelijke Opvang’ en ‘monitoring trajectbegeleiding’ (ZorgfocuZ, augustus 2019)⁵

ZorgfocuZ heeft onderzoek gedaan naar de ervaring van cliënten die in de opvang verblijven en die trajectbegeleiding ontvangen. De meeste cliënten zijn tevreden over de begeleiding in de Maatschappelijke Opvang omdat er aan doelen wordt gewerkt en cliënten daar zelf de regie op kunnen houden. De begeleiding is frequent genoeg. Nagenoeg alle cliënten zijn tevreden over het contact met hun maatschappelijk werker en persoonlijk begeleider. Cliënten hebben aangegeven wat het effect van de begeleiding was in hun leven. Dankzij de begeleiding ontstond er bij een aantal cliënten het gevoel voorbereid te zijn op het zelfstandig leven, werden cliënten gemotiveerd om te gaan én te blijven werken aan een zelfstandig leven en ontstond er een gevoel van regie over het eigen leven.

Er zijn factoren die de positieve effecten van trajectbegeleiding beperken. Dat zijn vooral omgevingsfactoren die niet met de begeleiding zelf te maken hebben. Het gaat onder andere om een lange wachttijd voordat trajectbegeleiding kan worden opgestart, wachttijden bij doorstroomlocaties, onvoldoende scheiden van verslavings- en andere OGGZ-problematiek, het systeem van samenwerken van aanbieders, financiële prikkels, het soms moeizame proces van beschikkingen afgeven en de nazorg die soms te beperkt is.

Evaluatie contracten Maatschappelijke Opvang (2020)⁶

Ter voorbereiding op de nieuwe aanbesteding is aan bureau HHM gevraagd een evaluatie uit te voeren van de bestaande contracten voor Maatschappelijke Opvang waarbij is onderzocht of de huidige tarieven voor Maatschappelijke Opvang reëel zijn. De huidige aanbieders van Maatschappelijke Opvang zijn geïnterviewd voor deze evaluatie. De evaluatie laat zien dat:

1. De huidige manier van bekostigen van de Maatschappelijke Opvang bijdraagt aan het bereiken van de beleidsdoelen:

De gemeente kan middels de beschikbaarheidsfinanciering zorgen voor voldoende ‘bedden’ in de opvang en middels de cliëntgebonden financiering van trajectbegeleiding zorgen voor hersteltrajecten op maat. Het advies van HHM is dan ook om het onderscheid in de bekostiging te handhaven. De beschikbaarheidsfinanciering en de cliëntgebonden financiering is in het huidige contract onderdeel van hetzelfde perceel (zie ook figuur 1 op pagina 7). Op basis van dit onderzoek ziet HHM geen reden om het perceel opvang en cliëntgebonden financiering te scheiden, omdat het scheiden de kans op discussie vergoot over wie verantwoordelijk is voor de resultaten op cliëntniveau en het kan leiden tot extra administratieve lasten.

⁵ Het volledig rapport is terug te vinden via: [- Rapport ZorgfocuZ 2019 - Trajectbegeleiding Maatschappelijke Opvang \(haarlem.nl\)](#)

⁶ Het volledige onderzoek is terug te vinden via de link: [Eindrapportage evaluatie contracten MO Haarlem - bureau HHM](#)

2. De tarieven in totaliteit reëel zijn:

HHM constateert dat de tarieven in zijn totaliteit redelijk reëel zijn, maar adviseert wel om de tarieven op onderdelen aan te passen. HHM ziet dat de aanbieders feitelijk meer uren woonbegeleiding inzetten dan waar Haarlem in de beschikbaarheidsfinanciering vanuit is gegaan bij de berekening van de tarieven.

3. Sturing op de Maatschappelijke Opvang kan worden verbeterd:

HHM heeft gezien dat Haarlem rond de Maatschappelijke Opvang veel zeer gedetailleerde afspraken met de aanbieders heeft gemaakt over allerlei aspecten. De hoeveelheid aan regels, uitzonderingen, aanvullingen en afspraken maakt de uitvoering van en sturing op de Maatschappelijke Opvang soms gecompliceerd.

Huidige stand van zaken:

Naar aanleiding van de evaluatie en in overleg met de aanbieders zijn er voor de korte termijn (tot 1 januari 2023) binnen het contract een aantal tariefwijzigingen doorgevoerd. De aanbevelingen over de complexiteit van de contracten en de inzet van de woonbegeleiding konden niet worden verwerkt binnen het huidige contract. Deze aanbevelingen worden meegenomen in de nieuwe verwerving.

Benchmark Maatschappelijke Opvang (HHM, 2021)⁷

In de benchmark Maatschappelijke Opvang wordt de Maatschappelijke Opvang van de regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer vergeleken met de opvang in zes referentieregio's met de volgende centrumgemeenten: Groningen, Alkmaar, Enschede, Leiden, Nijmegen en Den Bosch. Het onderzoek geeft antwoord op de vragen of de problematiek in Haarlem afwijkt van die in andere centrumgemeenten en of Haarlem de enige gemeente is die extra middelen uitrekt om de Maatschappelijke Opvang te kunnen bekostigen. HHM trekt de volgende conclusies:

1. De gemeente Haarlem heeft ten opzichte van de referentiegemeenten veel opvangplekken:

De gemeente Haarlem heeft de meeste opvangplekken vergeleken met de andere gemeenten. HHM constateert dat er twee richtingen zijn in het toegangsbeleid. Zo zijn er gemeenten die stellen dat mensen waarbij het niet lukt om onderdak te vinden, door onderliggende problemen, een beroep mogen doen op de Maatschappelijke Opvang. Dit geldt ook voor de economisch daklozen. Aan de andere kant zijn er gemeenten die strikter zijn in het toelatingsbeleid. Deze gemeenten nemen economisch dak- en thuislozen en remigranten in principe niet op in de Maatschappelijke Opvang, tenzij er kinderen in het spel zijn. De gemeente Haarlem valt in de eerste categorie. De gemeenten die economisch daklozen niet opvangen of een wachtlijst hebben voor de opvang ervaren dat er uiteindelijk minder mensen buiten slapen dan verwacht. Vaak kunnen mensen toch zelf een overnachtingsplek vinden.

⁷ De volledige benchmark is terug te vinden via [Eindrapportage bureau HHM \(haarlem.nl\)](https://www.haarlem.nl/onderwerpen/maatschappelijke-opvang/benchmark)

2. De gemeente Haarlem heeft een gemiddelde overschrijding van het budget:

Over het algemeen valt op dat alle deelnemende centrumgemeenten moeten bijleggen op het budget voor opvang van het Rijk met uitzondering van de gemeente Groningen. Deze gemeente ontvangt echter een substantieel hoger budget per inwoner vergeleken met de andere referentiegemeenten. De gemeente Haarlem ontving in 2020 21,8% minder budget per inwoner dan het landelijk gemiddelde terwijl Groningen in dat jaar +68,9% meer kreeg. In 2019 hebben de referentiegemeenten gemiddeld € 2,9 miljoen uit eigen begroting toegevoegd aan het budget van het Rijk. Dit komt overeen met het tekort van de gemeente Haarlem van € 3 miljoen. Wat gemeenten in de praktijk betalen uit dit budget verschilt.

3. Vrijwel alle gemeenten zoeken hoe ze de uitstroom kunnen bevorderen:

De acties die gemeente Haarlem inzet om uitstroom te bevorderen zijn vergelijkbaar met de acties van de referentiegemeenten. Zo zetten gemeenten in op:

- Verplichte trajectbegeleiding om mensen te motiveren om mee te werken aan herstel;
- Goede samenwerkingsafspraken en convenanten met corporaties en lokale gemeenten om meer plekken te creëren;
- Oplossingen buiten de opvang voor mensen waarbij het niet lukt om door- of uit te stromen vergelijkbaar met de Domus Plus en Skaeve Huse in Haarlem;
- De overstap van nachtopvang naar privékamers met 24-uursopvang omdat de gedachte van deze manier van opvangen is dat het rust creëert bij cliënten en het herstelproces bevordert.

4. Haarlem vraagt voor sommige locaties in vergelijking tot andere gemeenten een lagere eigen bijdrage:

Sommige gemeenten noemen de lage eigen bijdrage als belemmering van door- en uitstroom omdat er op vervolgplekken vaak een hogere eigen bijdrage wordt gevraagd. Als oplossing wordt de eigen bijdrage in de opvang dan verhoogd.

Evaluatie arrangementenmodel Beschermd Wonen (2021) ⁸

Het volledige rapport is als bijlage toegevoegd. AEF en Xpertiseczorg hebben ter voorbereiding op de nieuwe aanbesteding een evaluatie uitgevoerd van het bestaande arrangementenmodel. Daarvoor zijn een aantal stakeholders geïnterviewd waaronder verschillende gemeenten en ketenpartners. De vraag “*In hoeverre heeft het arrangementenmodel bijgedragen aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen van het beleidskader Opvang, Wonen en Herstel?*” stond centraal. De evaluatie heeft plaatsgevonden in de zomer van 2021. Een kwantitatieve conclusie over in hoeverre cliëntresultaten behaald worden is op basis van de beschikbare data niet te geven. Daarnaast is het een evaluatie en zijn er geen adviezen in het onderzoek opgenomen. Hieronder zijn een aantal belangrijke bevindingen van de evaluatie opgenoemd:

⁸ Het volledige onderzoek is terug te vinden via de link [Evaluatie Arrangementenmodel Beschermd Wonen \(haarlem.nl\)](https://www.haarlem.nl/evaluatie-arrangementenmodel-beschermd-wonen)

Over het arrangementenmodel:

- Het arrangementenmodel heeft bijgedragen aan een (cultuur)verandering bij een aantal ketenpartners. Zo heeft het arrangementenmodel ertoe geleid dat er concretere doelen worden nagestreefd in de begeleiding en dat er meer nadruk ligt op de zelfregie en persoonlijke doelen van een cliënt. Dat komt omdat er door het model meer gestuurd wordt op de resultaten en niet op de hoeveelheid ureninzet van de begeleiders. Zo draagt het arrangementenmodel ook bij aan het herstelproces van een cliënt. De herstelgerichte manier van werken legt de focus op persoonlijke, individuele doelen van cliënten en houdt in mindere mate rekening met de ondersteuningsvraag binnen een gezin. Zorgaanbieders geven daarnaast aan dat niet alle doelen behaald kunnen worden, bijvoorbeeld als gevolg van terugval of een hogere zorgvraag dan vooraf ingeschat;
- Het 'keukentafelgesprek' geeft regelmatig onvoldoende informatie om een passend arrangement af te geven. Zorgaanbieders willen de ruimte hebben om een cliënt goed te leren kennen zodat de indicatie eventueel kan worden opgehoogd. Het aanvragen van een nieuw arrangement is namelijk veel werk;
- Zorgaanbieders verschillen onderling in de mate waarin ze flexibiliteit en ruimte ervaren binnen het arrangementenmodel. Er wordt aangegeven dat er behoefte is aan richtlijnen over waarvoor de middelen wel en niet voor mogen worden ingezet;
- Het doorbreken van verkokering (één aanbieder verantwoordelijk voor het totale arrangement) lijkt van positieve invloed te zijn op het behalen van cliëntresultaten.

Over andere aspecten van Beschermd Wonen:

- Omklappen van Beschermd- naar Beschut wonen levert voor enkele zorgaanbieders problemen op in de bedrijfsvoering. Zij geven aan het niet altijd wenselijk te vinden om hun beschermde woonplekken 'kwijt te raken'. Het 'omklappen' wordt dan als een negatieve prikkel ervaren;
- Er moet meer aandacht zijn voor huurbescherming wanneer een cliënt Beschut gaat Wonen (en in alle andere situaties waarbij de inwoner zelf huur betaalt);
- Er wordt (te) weinig gebruik gemaakt van overbruggingszorg. Hierdoor krijgen cliënten op de wachtlijst niet altijd de juiste ondersteuning;
- De acceptatieplicht wordt niet altijd nageleefd. Dit komt deels door de complexiteit van de doelgroep en deels door personeelstekorten van zorgaanbieders;
- Er wordt wel samengewerkt door aanbieders, bijvoorbeeld middels verschillende overlegtafels, maar nog niet op inwonerniveau: alle ondersteuning wordt door 1 aanbieder gegeven.

Nieuwe uitgangspunten en de eerste aanzet voor de nieuwe aanbesteding

In 2021 hebben de gemeenten ook zelf gesprekken gevoerd met huidige aanbieders van Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen over de knelpunten die ze ervaren en de gewenste veranderingen die ze zouden willen zien. In totaal zijn er 6 bijeenkomsten georganiseerd die gericht waren op verschillende thema's. Op basis van de bijeenkomsten is een nieuw beleidskader opgesteld en is een eerste aanzet voor de scope van deze aanbesteding gemaakt (hoofdstuk 3). Hieronder worden een aantal thema's die besproken zijn uitgelicht:

De weerbarstige praktijk:

Aanbieders vinden het belangrijk dat er gemeenten oog hebben voor de weerbarstige praktijk waarin ze werken. Zo is de in-, door- en uitstroom van cliënten ondanks de ambulantiseringsbeweging onvoldoende op gang gekomen. Bovendien zijn er bijna geen (opvang- en woon)plekken voor complexe doelgroepen. Voorzieningen die gepland staan - waaronder Skaeve Huse en Domus plus - worden moeizaam gerealiseerd waardoor het voor de meest complexe doelgroep niet altijd mogelijk is om een passende plek te vinden. Sommige cliënten moeten hierdoor meerdere keren verhuizen naar verschillende woonlocaties. De uitstroom naar zelfstandige woningen via voorrangregelingen (omklap, contingent- en kanscontractenregeling) is sterk verbeterd, maar de wachttijden voor deze woningen zijn vaak langer dan de gewenste 6 maanden.

Een betere samenwerking bij complexe casuïstiek:

De partijen in de keten ervaren korte lijnen en er is sprake van een laagdrempelige samenwerking. Signalen van stagnatie of knelpunten worden snel gezien en opgepakt. De aanbieders zien nog wel verbetermogelijkheden voor de samenwerking rondom cliënten die kampen met complexe problematiek. Zo kan het bijvoorbeeld zijn dat de zorg op een Beschermd Wonen locatie wordt beëindigd omdat een cliënt onvoldoende meewerkt of omdat een cliënt zeer agressief gedrag vertoont waarna een cliënt vervolgens bijna altijd in de Maatschappelijke Opvang terecht komt. Dat kan het resultaat zijn van een zorgvuldig afwegingsproces maar het is lang niet altijd de best passende plek voor de inwoner. Een betere samenwerking in dit traject kan voor de cliënt tot een betere oplossing leiden. Er is de wens om als aanbieders gezamenlijk breder te kijken naar een passende vervolgplek en passende begeleiding.

Regie en doorzettingsmacht op de uitvoering

Voor die samenwerking is een betere regie nodig op de uitvoering. Regie en doorzettingsmacht op verschillende uitvoeringsvraagstukken zoals; relatie behandeling-begeleiding, huisvesting (voldoende aanbod en voldoende door-, - en uitstroom mogelijkheden), wijkgericht werken en verslavingszorg. Regie kan en moet door het gehele veld worden opgepakt. De ene keer is dat de gemeente, de andere keer een zorgaanbieder, een volgende keer de verslavingszorg. En partijen die de regie krijgen moeten ook doorzettingsmacht krijgen om resultaten te kunnen boeken. Het is van belang dat vooraf duidelijk is welke partij de regie heeft.

Naast de algemene knelpunten en verbeterpunten zijn er ook per beleidsveld verbeterpunten benoemd:

Maatschappelijke Opvang:

- Het huidige onderscheid tussen OGGZ-daklozen en economisch daklozen is niet helpend. Hulpverleners zien in de praktijk weinig verschil tussen beide groepen. Ook de economisch daklozen hebben vaak intensieve ondersteuning nodig op meerdere levensgebieden;

- Het moet mogelijk zijn om meer maatwerk te kunnen bieden. Het is heel lastig om voorafgaand aan een traject in de opvang in te schatten wat een cliënt precies nodig heeft. Daarvoor moet tijdens het traject ook ruimte zijn;
- Er moet meer ingezet worden op vervolgplekken, waardoor de uitstroom kan worden versneld.

Beschermd Wonen:

- Het is belangrijk om in te zetten op het voorkomen van Beschermd Wonen in een intramurale setting en uit te gaan van 'ambulant tenzij'. Er kan meer ondersteuning worden ingezet in een thuissituatie van een cliënt als de ambulante begeleiding daarvoor goed is georganiseerd. Denk daarbij aan de mogelijkheid om ook in het weekend en in de avonden zorg te kunnen leveren.

Begeleiding:

- Er is behoefte aan meer mandaat bij de professionals. De professionals werken nu nog te veel vanuit de visie van de eigen organisatie en de financieringssysteem. Er moet beweegruimte zijn om te doen wat nodig is;
- Het zou goed zijn als er één coördinator is gedurende het hele zorgpad. Een coördinator die betrokken blijft ook als de inwoner verhuist naar een andere voorziening of naar een zelfstandige woonvorm.

BIJLAGE 7. MOGELIJKE GESPREKSONDERWERPEN DIALOOG

Maatschappelijke opvang:

- Al dan niet toevoegen van de gezinslocatie Velserpoort, de locatie voor Jongvolwassenen en de locatie Etta Palm aan de opdracht.
- Voldoet het huidige aantal Maatschappelijke opvang plekken aan de omvang van de doelgroep?
- Wat is voor de inwoner nodig om optimaal te kunnen werken aan herstel?
- Hoe kunnen Aanbieders de veiligheid op de locatie garanderen?
- Hoe kunnen Aanbieders er (gezamenlijk) voor zorgen dat ook de inwoners met complexe ondersteuningsvragen een plek hebben in de opvang?
- Hoe kunnen Aanbieders ervoor zorgen dat er geen overlast in of rondom de locatie ontstaat?
- Hoe werken Aanbieders samen met de wijk/ buurt zodat er een inclusieve wijk/buurt ontstaat?

Time-out bedden:

- Hoe kunnen de Maatschappelijke opvang, de Flexibele opvang en Beschermd wonen in gezamenlijkheid de time-outbedden inrichten?
- Om welke expertise vraagt het om een time-outplek te kunnen bieden? Zijn alle Aanbieders in staat om deel te nemen aan de verplichting om time-out bedden te kunnen leveren?
- Is het wenselijk als de locatie voor jongvolwassenen en de gezinslocaties ook deelnemen aan de time-outbedden regeling?
- Moet de time-out plek ook overdag beschikbaar zijn? En zo ja waarom?
- Is het passend/wenselijk om één regionale locatie in te richten met time-outbedden of past het beter om Aanbieders te verplichten een minimaal aantal plekken beschikbaar te stellen?
- Zien Aanbieders een verschil tussen pauzeplekken (perceel 5) en time-out bedden? Zo ja, welk verschil?
- Moeten pauzeplekken (perceel 5) en time-outbedden op verschillende locaties worden vormgegeven of kunnen deze plekken bij elkaar georganiseerd worden?
- In combinatie met de beoogde hoeveelheid pauzeplekken, wat is het beoogde aantal time-out bedden dat gerealiseerd moet worden?
- Is er onderscheid te maken in structurele time-out bedden en een flexibele schil waarbij iedere Aanbieder verantwoordelijkheid neemt om inwoners incidenteel tijdelijk een time-out bed te bieden?

Pauzeplekken:

- Wat is wenselijk, realistisch en haalbaar in deze regio: één centrale voorziening voor de pauzeplekken of meerdere losse plekken die worden ingekocht bij verschillende Aanbieders?
- Als één centrale voorziening wenselijk is, wat moet dan de minimale omvang zijn van deze locatie?
- Is het nodig om een maximumaantal Aanbieders te contracteren voor het realiseren van de pauzeplekken?
- Wat is de precieze afbakening van het product pauzeplekken met producten zoals kortdurend verblijf, time-out bedden en voorzieningen voor Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang?
- Welke toegangseisen moeten er gesteld worden aan inwoners die gebruik mogen maken van pauzeplekken? Welke aanvullende in- en exclusiecriteria moeten er worden opgesteld?
- Is de Aanbieder die de pauzeplekken organiseert verantwoordelijk voor de toegang of organiseren gemeenten de toegang?
- Hoeveel dagen kunnen inwoners maximaal gebruik maken van de voorziening?

Tussenvoorzieningen Beschermd Wonen:

- Maakt het voor Aanbieders of inwoners een verschil of een voorziening 'doorstroomlocatie Maatschappelijke opvang' of 'Tussenvoorziening Beschermd Wonen' heet? Maakt het uit voor de begeleiding op de locatie?
- Hoe kunnen Aanbieders aan de gestelde voorwaarden van de Tussenvoorziening voldoen?

Trajectbegeleiding:

- Is het arrangementenmodel ook passend voor inwoners op de wachtlijst beschermd wonen? Wat is er nodig in om het arrangementenmodel passend te krijgen?
- Is het arrangementenmodel passend voor inwoners die gebruik maken van de Maatschappelijke opvang?
- Hoe kunnen inwoners in de Maatschappelijke opvang al werken aan Beschermd wonen doelstellingen? Hoe kunnen Aanbieders inzetten op een arrangement op maat in de opvang?
- Hoe gaan Aanbieders vormgeven aan de trajectbegeleiding los van de locatie waar een inwoner verblijft?
- Hoe kunnen Aanbieders vormgeven aan het uitgangspunt inwoner centraal met trajectbegeleiding wanneer de inwoner naar een andere locatie gaat (bijvoorbeeld van Beschermd wonen naar Beschermd thuis)?
- Wat hebben Aanbieders nodig om een snelle uitstroom te bevorderen?
- Hoe willen de Aanbieders de dagbesteding vormgeven? En hoe zien de Aanbieders de samenwerking met Gewoon in de Wijk of de Sociale basis in elke gemeente?
- Hoe kunnen gemeenten meer sturen op resultaat? Is het mogelijk om in het Trajectplan vooraf op te nemen wat de verwachte planning is?

- Waar ligt de grens tussen trajectbegeleiding en Beschermd thuis? Is Beschermd thuis nog wel nodig als trajectbegeleiding bijvoorbeeld 24 uur per dag, 7 dagen per week oproepbaar zou kunnen zijn?

Beschermd Thuis:

- Hoe geschikt is het product Beschermd thuis voor onze regio?
- Is Beschermd thuis een aanvulling op de Trajectbegeleiding?
- Wat is de afbakening tussen Beschermd thuis en Trajectbegeleiding?
- Wat is de afbakening tussen Beschermd thuis en Ambulante begeleiding vanuit de lokale Wmo?
- Wat is er nodig om op- en af te kunnen schalen?
- Hoe gaat Aanbieder de samenwerking met netwerkpartijen en wijk/buurt invullen?
- Wat is er nodig om de veiligheid te bieden aan de inwoner en de omgeving?
- Op welke manier gaan Aanbieders het sociaal netwerk en ervaringsdeskundigen bij de invulling van Beschermd thuis betrekken?